

EBI/PN/2015/10

22.09.2015

Pamatnostādnes

par iemaksu noguldījumu garantiju sistēmās aprēķināšanas
metodēm

	Datums
<u>Oriģinālā versija:</u>	22.09.2015
➤ 0	
<u>Labotā versija:</u> 58. punkts un 1. pielikums (21. punkts)	13.06.2016
➤ C1	

EBI pamatnostādnes par iemaksu noguldījumu garantiju sistēmās aprēķināšanas metodēm

Pamatnostādņu statuss

1. Šis dokuments ietver pamatnostādnes, kas izdotas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1093/2010 16. pantu¹. Kompetentajām iestādēm un finanšu iestādēm saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1093/2010 16. panta 3. punktu jādara viss iespējamais, lai ievērotu šīs pamatnostādnes.
2. Pamatnostādnēs izklāstīts EBI skatījums uz atbilstošām uzraudzības praksēm Eiropas Finanšu uzraudzības sistēmā jeb par to, kā konkrētā jomā jāpiemēro Savienības tiesību akti. Kompetentajām iestādēm, kas minētas Regulas (ES) Nr. 1093/2010 4.panta 2.punktā, uz kurām attiecas šīs pamatnostādnes, tās būtu jāievēro, iekļaujot tās attiecīgi savā praksē (piemēram, veicot grozījumus savā tiesiskajā regulējumā vai uzraudzības procesos), tostarp gadījumos, ja pamatnostādnes ir paredzētas, galvenokārt, iestādēm.

Ziņošanas prasības

3. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1093/2010 16. panta 3. punktu kompetentajām iestādēm līdz 22.11.2015 jāpaziņo EBI, vai tās ievēro vai paredz ievērot šīs pamatnostādnes, vai jānorāda to neievērošanas iemesli. Ja šajā termiņā nebūs saņemts šāds paziņojums, EBI uzskatīs, ka kompetentās iestādes šos ieteikumus neievēro. Paziņojumi jāiesniedz, nosūtot EBI tīmekļa vietnē pieejamo veidlapu uz e-pasta adresi compliance@eba.europa.eu ar norādi „EBI/GL/2015/10”. Paziņojumus nosūta personas, kas ir pilnvarotas kompetento iestāžu vārdā ziņot par prasību izpildi. Par jebkurām izmaiņām atbilstības statusā arī ir jāziņo EBI.
4. Paziņojumus publicēs EBI tīmekļa vietnē saskaņā ar 16. panta 3. punktu.

¹ Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1093/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), tiek grozīts Lēmums Nr. 716/2009/EK un atcelts Komisijas Lēmums 2009/78/EK (OV L331, 15.12.2010., 12.lpp).

I sadaļa. Priekšmets, darbības joma un definīcijas

Priekšmets

5. Jaunā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/49/ ES (2014.gada 16.aprīlis) par noguldījumu garantiju sistēmām (Direktīva 2014/49/ES), pārstrādātā Direktīva 94/19/EK un tās turpmākie grozījumi 2014.gada 12.jūnijā tika publicēta Oficiālajā Vēstnesī². Direktīva 2014/49/ES saskaņo noguldījumu garantiju sistēmu (NGS) finansēšanas mehānismus un pilnvaro uz risku balstīto iemaksu iekasēšanu. Saskaņā ar Direktīvas 2014/49/ES 13.pantu iemaksas NGS balstās uz segto noguldījumu summu un riska pakāpi, ko uzņēmumi attiecīgie dalībnieki. NGS var izstrādāt un izmantot savas metodes, lai aprēķinātu savu dalībnieku uz risku-balstītās iemaksas. Katru metodi apstiprina kompetentā iestāde sadarbībā ar norīkoto iestādi. EBI tiek informēta par apstiprinātajām metodēm.
6. Direktīvas 2014/49/ES 13.panta 2.punkts nosaka, ka iemaksas aprēķina proporcionāli dalībnieku riska pakāpei un pienācīgi ņemot vērā dažādo uzņēmējdarbības modeļu riska profilus. Šīs metodes var ņemt vērā arī bilances aktīvu daļu un riska rādītājus, piemēram, kapitāla pietiekamību, aktīvu kvalitāti un likviditāti.
7. Šīs pamatnostādnes pilda saskaņā ar Direktīvas 2014/49/ES 13.panta 3.punktu EBI piešķirtās pilnvaras izdot pamatnostādnes, lai noteiktu metodes, ar ko aprēķina iemaksas NGS, un šīm pamatnostādnēm, jo īpaši, ir jāietver aprēķināšanas formulu, konkrētus rādītājus, dalībnieku riska kategorijas, konkrētām riska kategorijām piešķirto riska pakāpju robežvērtības un citus vajadzīgus elementus.
8. Šīs pamatnostādnes precīzē mērķus un principus, kas regulē NGS iemaksu shēmas. Tās sniedz arī norādes par īpašiem elementiem, kuri tiek ņemti vērā, izstrādājot un izvērtējot metodes uz risku balstīto iemaksu aprēķināšanai, pienācīgi risinot valstu banku sektoru un dalībniestāžu uzņēmējdarbības modeļu īpašības.

Definīcijas

9. Papildus Direktīvas 2014/49/ES 2. pantā ietvertajām definīcijām šīs regulas mērķiem tiek piemērotas šādas definīcijas:
 - a. "NGS iemaksu shēma" ir NGS finansēšanas kārtība, kas ļauj palielināt no tās dalībniestādēm gan *ex-ante* iemaksas, gan ārkārtas *ex-post* iemaksas;
 - b. "aprēķināšanas metode" ir dalībniestāžu iemaksu NGS aprēķināšanas metode;

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/49/ES (2014. gada 16. aprīlis) par noguldījumu garantiju sistēmām, OV L 173, 12.6.2014., 149.-178. lpp.).

- c. "dalībiestāde" ir Regulas (ES) Nr. 575/2013 4.panta 1.punkta 1.apakšpunktā³ noteiktā kredītiestāde, kas radniecīga konkrētajai NGS;
- d. "gada mērķapjoms" ir iemaksu summa, ko NGS plāno iekasēt konkrētajā gadā no tās dalībiestādēm;
- e. "UPNP" ir uzraudzības pārskata un novērtējuma process, kā noteikts Direktīvas 2013/36/ES 97.pantā⁴ un turpmāk norādīts EBI pamatnostādnēs par kopējām UPNP procedūrām un metodēm, kas izstrādātas saskaņā ar Direktīvas 2013/36/ES 107.pantu.

Saīsinājumi:

- a. NGS - noguldījumu garantiju sistēma;
- b. IAS - institucionālā aizsardzības shēma.

Darbības joma un piemērošanas līmenis

- 10. Šīs pamatnostādnes ir adresētas attiecīgi Direktīvas 2014/49/ES 2.panta 1.punkta 17.apakšpunktā un 18.apakšpunktā minētajām kompetentajām iestādēm un norīkotajām iestādēm.
- 11. Kompetentās iestādes un norīkotās iestādes nodrošina to, ka NGS piemēro šīs pamatnostādnes, izstrādājot metodes, lai aprēķinātu savu dalībnieku uz risku balstītās iemaksas, un tiek izmantotas, apstiprinot šīs aprēķināšanas metodes saskaņā ar Direktīvas 2014/49/ES 13.panta 2.punktu.
- 12. Ja kompetentās iestādes vai norīkotās iestādes ir atbildīgas par aprēķināšanas metodes izstrādi, tās piemēro šo pamatnostādņu nosacījumus.
- 13. Aprēķināšanas metodes ir piemērojamas gan *ex-ante* iemaksām, gan ārkārtas *ex-post* iemaksām. *Ex-post* iemaksas tādējādi tiek aprēķinātas, pamatojoties uz to pašu riska kategorizāciju, kas tika piemērota iepriekšējā gada *ex-ante* iemaksām.
- 14. NGS ir jāsaņem apstiprinājumu no kompetentajām iestādēm pirms aprēķināšanas metodes sākotnējās īstenošanas. NGS saņem kompetento iestāžu atkārtotu apstiprinājumu tik bieži, cik kompetentās iestādes uzskata par piemērotu un jebkurā gadījumā pirms jebkādu būtisku izmaiņu ieviešanas jau apstiprinātajā aprēķināšanas metodē. Par nebūtiskām izmaiņām kompetentajām iestādēm tiek paziņots reizi gadā.
- 15. Saskaņā ar Direktīvas 2014/49/ES 15.panta 1.punktu, dalībvalstis pārbauda, vai to teritorijā esošu tādas kredītiestādes filiāļu aizsardzība, kuras galvenais birojs atrodas ārpus Savienības, ir līdzvērtīga Direktīvā 2014/49/ES noteiktajai aizsardzībai. Ja aizsardzība nav līdzvērtīga, dalībvalstis var, ievērojot Direktīvas 2013/36/ES 47. panta 1. punktu, noteikt, ka tādas

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regula (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012, OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/36/ES par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK, Dokuments attiecas uz EEZ, OV L 176, 27.06.2013., 338. lpp.

kreditīestādes filiālēm ir jāpievienojas NGS, kas darbojas šo dalībvalstu teritorijā. Jebkurā gadījumā NGS ir jāpilda saistības palielināt savu dalībnieku uz risku balstītās iemaksas saskaņā ar Direktīvas 2014/49/ES 10. un 13.pantu.

16. Saskaņā ar Direktīvas 2013/36/ES 47.pantu dalībvalstu atbildības jomā ietilpst trešo valstu kreditīestāžu filiāļu prudenciālās prasības un uzraudzības pasākumi. Daudzas šajās pamatnostādnēs sniegtās riska korekcijas metrikas nav piemērojamas šādām filiālēm un tāpēc ir lietderīgi atstāt dalībvalstīm pilnvaras precizēt šādu filiāļu riska korekciju konsekventi ar pasākumiem, kas tām ir atļauti saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Līdz ar to trešo valstu kreditīestāžu filiāles neietilpst šo pamatnostādņu darbības jomā.

II sadaļa. Vadlīnijas iemaksu NGS aprēķināšanas metožu izstrādei

I daļa. Iemaksu NGS shēmu mērķi

17. Iemaksu shēmas:

- a. nodrošina, lai NGS finansēšanas izmaksas, principā, sedz pašas kreditīestādes un NGS finansēšanas spēja ir proporcionāla to saistībām;
- b. nodrošina, lai mērķapjoms tiek sasniegts Direktīvas 2014/49/ES 10.pantā minētajā veidošanas periodā;
- c. palīdz mazināt ierosinājumus pārmērīgai dalībiestāžu riska uzņemšanai, iekasējot lielākas iemaksas no riskantākām iestādēm; tas nodrošina arī to, ka maksātnespējīgās iestādes ir iepriekš veikušas atbilstošās iemaksas.

II daļa. Aprēķināšanas metožu izstrādes principi

18. NGS, kompetentās iestādes un norīkotās iestādes, izstrādājot vai apstiprinot iemaksu NGS aprēķināšanas metodes, ievēro turpmākajos punktos minētos principus.

1. princips: aprēķināšanas metodes, cik vien iespējams, atspoguļo palielināto atbildību, kas radusies NGS dalībnieka dalības rezultātā

19. Katras dalībiestādes iemaksa, cik vien iespējams, atspoguļo:

- iestādes maksātnespējas iespējamību (t.i., vai iestāde kļūst vai, iespējams, kļūs maksātnespējīga Direktīvas 2014/59/ES par kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atvēršanu un noregulējumu (Direktīva 2014/59/ES) 32.panta izpratnē⁵;
- iespējamus zaudējumus, kas izriet no NGS iekļaušanās neto vērtībā pēc iespējamām piedziņām no maksātnespējīgās iestādes bankrotējušā īpašuma.

2. princips: aprēķināšanas metodes atbilst Direktīvā 2014/49/ES paredzētajam veidošanas periodam

20. Direktīvas 2014/49/ES 10.panta 2.punktā paredzētā mērķapjoma veidošanas periods nepārsniedz 10 gadus. To var pagarināt par papildu 4 gadiem, ja uzkrātās izmaksas pārsniedz 0.8% no segtajiem noguldījumiem. Minētajā laika posmā iemaksas tiek laika gaitā sadalītas pēc iespējas vienādi līdz tiek sasniegts mērķapjoms, taču pienācīgi ņemot vērā uzņēmējdarbības cikla fāzi un prociklisko iemaksu iespējamo ietekmi uz dalībiestādes finanšu stāvokli.
21. Jebkurā gadījumā Direktīva 2014/49/ES neliedz dalībvalstīm noteikt augstāku mērķapjomu vai ar nosacījumu, ka NGS var prasīt dalībiestādēm veikt *ex-ante* iemaksas pat pēc tam, kad ir sasniegts mērķapjoms, lai izpildītu 17.punkta c) apakšpunktā minēto mērķi.

3. princips: ar iemaksām NGS dotie stimuli tiek saskaņoti ar prudenciālajām prasībām

22. Lai mazinātu morālo kaitējumu, ar iemaksu NGS shēmu dotie stimuli ir savienojami ar prudenciālajām prasībām (t.i., kapitāla un likviditātes prasībām, kas atspoguļo dalībiestādes risku).
23. Jo īpaši, ja aprēķināšanas metodes tiek izstrādātas un kalibrētas, izmantojot statistikas un ekonometrijas rīkus, tad metodikas iznākums attiecībā uz dalībiestāžu bīstamību atbilst iestādēm piemērojamām prudenciālajām prasībām.

4. princips: aprēķināšanas metodes ņem vērā banku sektora specifiskās īpatnības un ir saderīgas ar regulējošo režīmu, kā arī uzskaites un ziņošanas praksi tajās dalībvalstīs, kur NGS ir izveidota

24. Aprēķināšanas metodes ir piemērotas dalībvalsts banku sektora struktūrai. Līdz ar to NGS, kas izveidotas dalībvalstīs ar lielu heterogēnu iestāžu skaitu, izstrādā sarežģītākas aprēķināšanas metodes, piemērojot attiecīgi lielu riska klašu skaitu (vai mainīgās skalas pieeju), lai pienācīgi diferencētu iestādes pēc to riska profila. NGS, kas izveidotas dalībvalstīs ar homogēnāku banku sektoru, izmanto vienkāršākas aprēķināšanas metodes. Jebkurā gadījumā aprēķināšanas metodei izraudzītie riska rādītāji ļauj NGS atbilstoši iekļaut iestāžu riska profila atšķirības, pienācīgi ņemot vērā to uzņēmējdarbības modeli.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/59/ES (2014. gada 15. maijs), ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atvēršanas un noregulējuma režīmu, OV L 173, 12.6.2014., 190.-348. lpp.

5. princips: iemaksu aprēķināšanas noteikumi ir objektīvi un caurskatāmi

25. Uz risku balstīto iemaksu sistēmas ir objektīvas un nodrošina to, ka noguldījumu piesaistītājiestādes ar līdzīgām īpašībām (jo īpaši riska, sistēmiskās nozīmes un uzņēmējdarbības modeļa ziņā) tiek līdzīgi kategorizētas.
26. Iemaksu NGS shēmas ir caurskatāmas, saprotamas un labi izskaidrotas. Dalībiestādēm vismaz ir caurskatāms pamatojums un kritēriji, ko izmanto, lai aprēķinātu iemaksas. Caurskatāmība palīdzēs dalībiestādēm saprast uz risku balstīto iemaksu piemērošanas mērķi un padarīs shēmu tām prognozējamu.

6. princips: dati, kas nepieciešami iemaksu aprēķināšanai, nerada pārmērīgas papildu ziņošanas prasības

27. Lai aprēķinātu iemaksas, NGS, cik vien iespējams, izmanto tām jau pieejamo informāciju vai kompetento iestāžu pieprasīto informāciju no dalībiestādēm kā daļu no savām ziņošanas prasībām. Tiek panākts līdzsvars starp pieprasījumiem pēc informācijas, kas nepieciešama iemaksu aprēķināšanai, un izvairīšanās no nepienācīgi apgrūtinājošiem pieprasījumiem pēc informācijas no dalībiestādēm.
28. NGS pieprasa tikai tos datus, kas nav regulāri sniegti, ja šāda informācija ir nepieciešama, lai noteiktu risku, kad dalībiestādes pakļaujas NGS.
29. Gadījumos, ja NGS neapkopo informāciju tieši no dalībiestādēm, bet paļaujas uz kompetentās iestādes sniegto informāciju, tad tiek ieviestas tiesību normas vai formāli mehānismi, lai iemaksu administrēšanai nepieciešamā informācija tiktu savlaicīgi apkopota un nosūtīta.

7. princips: konfidenciāla informācija tiek aizsargāta

30. NGS saglabā konfidenciālu to informāciju, kas tiek izmantota iemaksu aprēķināšanai un kura citādi nav publiskota. Tomēr NGS publisko vismaz aprēķināšanas metodes aprakstu un aprēķināšanas formulas parametrus, tostarp riska rādītājus, taču ne obligāti to attiecīgo svērumu. Turpretī riska klasifikācijas un tās komponentu atbilstības konkrētai dalībiestādei rezultāti tiek izpausti šai iestādei un netiek publiskoti.

8. princips: aprēķināšanas metodes ir atbilstošas attiecīgajiem vēsturiskajiem datiem

31. Ja NGS ir piekļuve finanšu iestāžu attiecīgajiem vēsturiskajiem datiem, tad tā izmanto šos datus aprēķināšanas metožu parametru kalibrēšanai un pārkalibrēšanai. Šim nolūkam vēsturiskie dati var ietvert: (i) datus par iestādes maksātnespēju un gadījumiem, kad iestāde, iespējams, varēja kļūt maksātnespējīga, taču tās valsts iestāžu veiktās darbības ir novērsušas maksātnespēju, vai gadījumiem, kad dalībiestāžu radītie riski NGS ir materializējušies; un (ii) datus par NGS atgūšanās likmēm no šādiem gadījumiem.
32. Attiecīgas aprēķināšanas metožu korekcijas tiek veiktas gadījumos, kad ir radušās normatīvas vai institucionālas izmaiņas (piemēram, izmaiņas minimālajos reglamentējošo kapitāla prasību līmeņos).

33. Pirms šo pamatnostādņu pārskatīšanas 2017.gadā, kompetentās iestādes salīdzina aprēķināšanas metožu piemērošanas rezultātā iegūtos rezultātus ar to riska novērtējumu, kas veikts saskaņā ar UPNP. Salīdzinājums tiek veikts holistiski (piemēram, izmantojot piemērus). Kompetentās iestādes informē EBI par šī salīdzinājuma holistisko rezultātu un novērotajām neatbilstībām.

III daļa. Aprēķināšanas metožu obligātie elementi

34. Katras uz risku balstīto iemaksu NGS aprēķināšanas metodes būtiskie elementi ietver: (i) aprēķināšanas formulu; (ii) kopējās riska pakāpes robežlielumus; (iii) riska kategorijas un galvenos riska rādītājus. Šie elementi ir aprakstīti turpmākajos punktos.

1. elements Aprēķināšanas formula

35. Atsevišķu dalībiestāžu ikgadējās iemaksas NGS tiek aprēķinātas, izmantojot zemāk norādīto formulu.

$$C_i = CR \times ARW_i \times CD_i \times \mu$$

kur:

C_i	=	Ikgadējā iemaksa no dalībiestādes "i"
CR	=	Iemaksas likme (vienāda visām dalībiestādēm attiecīgajā gadā)
ARW_i	=	Kopējā riska pakāpe dalībiestādei "i"
CD_i	=	Sētie noguldījumi dalībiestādei "i"
μ	=	Korekcijas koeficients (vienāds visām dalībiestādēm attiecīgajā gadā)

(a) Iemaksas likme (CR)

36. Iemaksas likme ir procentuāla likme, ko dalībiestāde maksā ar kopējo riska pakāpi (ARW), kas ir vienāda ar 100% (t.i., pieņemot, ka nepastāv riska diferenciācija), lai sasniegtu gada mērķapjomu. Sākotnējā perioda laikā iemaksu likmes kalibrēšana nodrošina, lai tiek sasniegts mērķapjoms un gada iemaksas laika gaitā ir sadalītas, cik vien iespējams, vienmērīgi.
37. Gada mērķapjoms tiek noteikts, vismaz sadalot to finanšu līdzekļu summu, ko NGS joprojām ir nepieciešams savākt, lai sasniegtu mērķapjomu, ar atlikušo mērķapjoma sasniegšanas veidošanas periodu (kas izteikts gados). Tomēr šī formula, neskarot dalībvalstīm atstātās izvēles tiesības, paredz, ka NGS turpina iekasēt *ex-ante* iemaksas pat pēc mērķapjoma sasniegšanas.
38. Saskaņā ar Direktīvas 2014/49/ES 10.panta 2.punkta ceturto apakšpunktu, nosakot gada mērķapjomu, NGS vai norīkotā iestāde pienācīgi ņem vērā uzņēmējdarbības cikla fāzi, kā arī ietekmi, ko procikliskas iemaksas var radīt dalībiestāžu finanšu stāvoklim. Cikliskās korekcijas tiek noteiktas ar palielinātu vai samazinātu gada mērķapjomu, lai izvairītos no pārmērīgu iemaksu iekasēšanas ekonomikas lejupslīdes laikā un ļautu ātrāk veidot NGS fondu ekonomiskas augšupejas laikā. Cikliskās korekcijas ņem vērā attiecīgi norīkoto

makroprudenciālo iestāžu veikto riska analīzi un atspoguļo pašreizējos ekonomiskos apstākļus, kā arī vidēja termiņa perspektīvas, jo pastāvīgas ekonomiskās grūtības nevar bezgalīgi attaisnot zemas iemaksas. Kompetentās iestādes, kas ir apstiprinājušas uz paša risku balstītu metodi saskaņā ar Direktīvas 2014/49/EK 13.panta 2.punktu, var prasīt grozīt aprēķināšanas metodi, lai pienācīgi atspoguļotu izmaiņas uzņēmējdarbības ciklā, kas radušās kopš sākotnējās metodes apstiprināšanas. Cikliskās korekcijas var ņemt vērā arī plānoto attīstību segto noguldījumu bāzē.

39. NGS nosaka iemaksu rādītāju reizi gadā, izdalot gada mērķapjomu ar visu tās dalībiestāžu segto noguldījumu summu.

40. Jā pēc uzaicinājuma veikt iemaksas ir nepieciešams atjaunināt datus, kas attiecas uz atsevišķām iestādēm (piemēram, lai izlabotu grāmatvedības kļūdas), NGS var atlikt korekciju līdz nākamajam uzaicinājumam veikt iemaksas.

1. bloks. Piemērs: Segto noguldījumu (CD) summas izmaiņu ietekme uz mērķapjomu, gada mērķapjomu un iemaksas likmi (CR)

Šī tabula atspoguļo segto noguldījumu summas attīstību četrus gadus pēc kārtas attiecībā uz visām dalībiestādēm, kas saistītas ar konkrēto NGS. Tā rāda attiecīgos mērķapjomus NGS līdzekļiem, kas tiek aprēķināti, pamatojoties uz pašreizējo segto noguldījumu summu.

Gads	Segtie noguldījumi (CD) (miljons EUR)	Mērķapjoms (CD x 0.8%) (miljons EUR)
20X1. gads	1 000 000	8 000
20X2. gads	1 200 000	9 600
20X3. gads	1 300 000	10 400
20X4. gads	1 100 000	8 800

Gada mērķapjoma un ieguldījuma likmes (CR) aprēķināšana par katru gadu tiek veikta, kā norādīts zemāk, saskaņā ar šādiem pieņēmumiem:

- 20X1. gadā NGS sāk iekasēt *ex-ante* iemaksas no tās dalībiestādēm ar mērķi sasniegt mērķapjomu 10 gadu laikā;
- iemaksas ir nepieciešams izlīdzināt uz 10 gadiem pēc iespējas vienlīdzīgāk; un
- katru gadu NGS iekasētās iemaksas ir vienādas ar šim gadam noteikto gada mērķapjomu.

20X1. gads

Gada mērķapjoms = $1/10 \times \text{mērķapjoms}_1 = 1/10 \times \text{EUR } 8\,000 = \text{EUR } 800$

$CR_1 = \text{gada mērķapjoms}_1 / CD_1 = \text{EUR } 800 / \text{EUR } 1\,000\,000 = 0.00080 = 0.080\%$

20X1. gada beigās NGS pieejamie līdzekļi ir vienādi ar EUR 800.

20X2. gads

Gada mērķapjoms₂ = $1/9 \times (\text{Mērķapjoms}_2 - \text{NGS jau pieejamie līdzekļi}) = 1/9 \times (\text{EUR } 9\,600 - \text{EUR } 800) = \text{EUR } 8\,800/9 = \text{EUR } 978$

$CR_2 = \text{gada mērķapjoms}_2 / CD_2 = \text{EUR } 978 / \text{EUR } 1\,200\,000 = 0.00081 = 0.081\%$

20X2. gada beigās NGS pieejamie līdzekļi ir vienādi ar EUR 1 778 (= EUR 800 + EUR 978)

20X3. gads

Gada mērķapjoms₃ = $1/8 \times (\text{Mērķapjoms}_3 - \text{NGS jau pieejamie līdzekļi}) = 1/8 \times (\text{EUR } 10\,400 - \text{EUR } 1\,778) = \text{EUR } 8\,622/8 = \text{EUR } 1\,078$

$CR_3 = \text{gada mērķapjoms}_3 / CD_3 = \text{EUR } 1\,078 / \text{EUR } 1\,300\,000 = 0.00083 = 0.083\%$

20X3. gada beigās NGS pieejamie līdzekļi ir vienādi ar EUR 2 856 (= EUR 1 778 + EUR 1 078)

20X4. gads

Gada mērķapjoms₄ = $1/7 \times (\text{Mērķapjoms}_4 - \text{NGS jau pieejamie līdzekļi}) = 1/7 \times (\text{EUR } 8\,800 - \text{EUR } 2\,856) = \text{EUR } 5\,944/7 = \text{EUR } 849$

$CR_4 = \text{gada mērķapjoms}_4 / CD_4 = \text{EUR } 849 / \text{EUR } 1\,100\,000 = 0.00077 = 0.077\%$

20X4. gada beigās NGS pieejamie līdzekļi ir vienādi ar EUR 3 705 (= EUR 2 856 + EUR 849)

(b) Kopējā riska pakāpe (ARW)

41. Dalībiestādei "i" tiek piešķirta kopējā riska pakāpe (ARW_i), pamatojoties uz šīs iestādes kopējo riska novērtējumu (ARS_i).
42. ARS_i tiek aprēķināts, saskaitot visus individuālo rādītāju riska novērtējumus, kas pielāgoti atbilstošajām rādītāju pakāpēm. Divas dažādas metodes ARS_i aprēķināšanai un ARW_i piešķiršanai dalībiestādei, pamatojoties uz tās ARS_i , ir "intervāla" metode un "mainīgās skalas" metode, kas ir sīkāk izklāstīta 1.pielikumā. NGS izvēlas aprēķināšanas metodi, ņemot vērā valsts banku sektora īpatnības un neviendabīguma pakāpi starp iestādēm.

(c) Korekcijas koeficients (μ)

43. Saskaņā ar Direktīvas 2014/49/ES 10.panta 2.punktu, NGS pieejamie finanšu līdzekļi 10 gadu laikā sasniedz vismaz tādu mērķapjomu, kā norādīts Direktīvā 2014/49/ES. Saskaņā ar 20.punktā minēto principu šīs iemaksas tiek laika gaitā sadalītas pēc iespējas vienādi līdz tiek sasniegts mērķapjoms, taču pienācīgi ņemot vērā uzņēmējdarbības cikla fāzi un prociklisko iemaksu iespējamo ietekmi uz dalībiestādes finanšu stāvokli.
44. Ja visu dalībiestāžu gada iemaksas ir balstītas tikai uz CD_i , ARW_i un fiksēto iemaksu likmi (CR), tad iemaksu summa konkrētajā gadā var būt lielāka vai mazāka par šim gadam noteikto gada mērķapjomu. Lai novērstu šo neatbilstību, tiek izmantots korekcijas koeficients (μ). Koeficients koriģē kopējo iemaksu summu (C), lai sasniegtu gada mērķapjomu, ja citādi kopējās iemaksas ir pārāk lielas vai pārāk mazas.

2. bloks. Aprēķināšanas formulas piemērošanas piemērs

Ilustratīvam nolūkam aprēķini šim piemēram ir veikti dalībvalstij A par 2X01. gadu. Šajā dalībvalstī ir tikai trīs kredītiestādes un viena NGS un kopējā NGS segto noguldījumu summa ir EUR 1 500 000. Tiek pieņemts, ka 2X01. gads ir pirmais gads, kad NGS sāk iekasēt A dalībvalstī *ex-ante* iemaksas no noguldījumu iestādēm, lai sasniegtu mērķapjomu 0.8% apmērā no segtajiem noguldījumiem 10 gados (t.i., līdz 2X11.gadam). Tāpēc saskaņā ar prasību sadalīt iemaksas pēc

iespējas vienmērīgāk, gada mērķapjoms, kas atspoguļo kopējās gada iemaksas (C) no visām iestādēm A dalībvalstī 2X01.gadā, ir aptuveni 1/10 no mērķapjoma. Iemaksas likme (CR) šajā gadījumā sastāda 0.0008 ($CR = 1/10 \times 0.8\%$). Kopējās gada iemaksas par 2X01.gadu tiek aprēķinātas šādi: $C = \text{EUR } 1\,500\,000 \times (0.0008) = \text{EUR } 1\,200$.

Tabulā zemāk parādīts kopējo segto noguldījumu sadalījums un attiecīgās ar risku neizlīdzinātās A dalībvalsts iestāžu iemaksas 2X01.gadā.

Ar risku neizlīdzinātās iemaksas A dalībvalstī 2X01.gadā

Iestāde	Segtie noguldījumi (EUR)	Ar risku neizlīdzinātās iemaksas (EUR)
1. iestāde	200,000	160 (= 200,000 × 0.0008)
2. iestāde	400,000	320 (= 400,000 × 0.0008)
3. iestāde	900,000	720 (= 900,000 × 0.0008)
Kopā	1,500,000	1,200 (= 1,500,000 × 0.0008)

A dalībvalstī pieņemtā metode uz risku balstīto iemaksu aprēķināšanai balstās uz četrām dažādām riska klasēm ar atšķirīgām kopējām riska pakāpēm (ARW), kas piešķirtas katrai riska klasei šādi: 75% iestādei ar zemāko riska profilu, 100% iestādēm ar vidēju riska profilu, 120% riskantām iestādēm un 150% visriskantākajām iestādēm.

Lai aprēķinātu gada iemaksas atsevišķām iestādēm "i", tiek izmantota šāda formula:

$$C_i = CR \times ARW_i \times CD_i \times \mu$$

1. scenārijs: salīdzinoši augsta riska iestādes 2X01.gadā

Saskaņā ar 1.scenāriju, ARW_i 1., 2. un 3.iestādei ir attiecīgi 75%, 150% un 120%. Piemērojot tikai risku izlīdzinošo faktoru, pamatojoties uz ARW , kopējā gada iemaksu summa no visām A dalībvalsts iestādēm ir EUR 1 464, kas ir vairāk nekā plānotais kopējo gada iemaksu līmenis (EUR 1 200), kā tas parādīts tabulā zemāk.

Ar risku izlīdzinātās iemaksas A dalībvalstī 2X01.gadā saskaņā ar 1.scenāriju

Iestāde	CD_i (EUR)	ARW_i	Ar risku izlīdzinātās iemaksas (EUR)
1. iestāde	200,000	75%	120 (= 200,000 × 0.0008 × 0.75)
2. iestāde	400,000	150%	480 (= 400,000 × 0.0008 × 1.50)
3. iestāde	900,000	120%	864 (= 900,000 × 0.0008 × 1.20)
Kopā	1,500,000		1,464

Tāpēc, lai nodrošinātu to, ka kopējās gada iemaksas (t.i. visu individuālo iemaksu summa) ir vienāda ar 1/10 no mērķapjoma, izmantots tiek korekcijas koeficients μ . Šādā gadījumā visām iestādēm piemērojamais korekcijas koeficients var tikt aprēķināts kā $\mu_1 = \text{EUR } 1,200 / \text{EUR } 1,464 = 0.82$. Ar risku izlīdzināto iemaksu aplēses pēc korekcijas koeficienta piemērošanas ir atspoguļotas tabulā zemāk.

Labotās ar risku izlīdzinātās iemaksas A dalībvalstī 2X01.gadā saskaņā ar 1.scenāriju

Iestāde	CD_i (EUR)	ARW_i	Ar risku izlīdzinātās iemaksas (EUR)	Korekcijas koeficients μ_i	Galīgās ar risku izlīdzinātās iemaksas (EUR)
1. iestāde	200,000	75%	120	0.82	98 (= 120 × 0.82)
2. iestāde	400,000	150%	480	0.82	394 (= 480 × 0.82)
3. iestāde	900,000	120%	864	0.82	708 (= 864 × 0.82)
Kopā	1,500,000		1,464		1,200

2. scenārijs: salīdzinoši zema riska iestādes 2X01.gadā

Saskaņā ar 1.scenāriju, ARW_i 2., 2. un 3.iestādei ir attiecīgi 75%, 120% un 75%. Ja piemērots tiek tikai ar risku izlīdzināmais faktors (ARW), tad kopējā A dalībvalsts visu iestāžu iemaksa ir EUR 1 044 tā ir mazāka par plānoto kopējo gada iemaksu līmeni EUR 1 200.

Ar risku izlīdzinātās iemaksas A dalībvalstī 2X01.gadā saskaņā ar 2.scenāriju

Iestāde	CD_i (EUR)	ARW_i	Ar risku izlīdzinātās iemaksas (EUR)
1. iestāde	200,000	75%	120 (= 200,000 × 0.0008 × 0.75)
2. iestāde	400,000	120%	384 (= 400,000 × 0.0008 × 1.20)
3. iestāde	900,000	75%	540 (= 900,000 × 0.0008 × 0.75)
Kopā	1,500,000		1,044

Korekcijas koeficients μ tiek piemērots tā, lai kopējā gada iemaksa ir vienāda ar 1/10 no mērķapjoma. Saskaņā ar šo scenāriju visām iestādēm piemērojama korekcijas koeficients var tikt aprēķināts kā $\mu_2 = \text{EUR } 1\,200 / \text{EUR } 1\,044 = 1.15$. Tā kā ar risku izlīdzināto iemaksu summa ir mazāka par gada mērķapjomu, tad korekcijas koeficients ir lielāks par 1.

Labotās ar risku izlīdzinātās iemaksas A dalībvalstī 2X01.gadā saskaņā ar 2.scenāriju

Iestāde	CD_i (EUR)	ARW_i	Ar risku izlīdzinātās iemaksas (EUR)	Korekcijas koeficients μ_i	Galīgās ar risku izlīdzinātās iemaksas (EUR)
1. iestāde	200,000	75%	120	1.15	138 (= 120 × 1.15)
2. iestāde	400,000	120%	384	1.15	442 (= 384 × 1.15)
3. iestāde	900,000	75%	540	1.15	620 (= 540 × 1.15)
Kopā	1,500,000		1,044		1,200

3. scenārijs: gada mērķapjoms tiek koriģēts, lai atspoguļotu makroprudenciālo vidi

Saskaņā ar 3.scenāriju, ARW_i 1., 2. un 3.iestādei ir attiecīgi 75%, 150% un 120%. Finanšu tirgus A dalībvalstī piedzīvo svārstības, kas izraisījis kredītzaudējumu pieaugumu ne tikai speciālās nozares iestādēm, bet visā banku sistēmā. Tiek nolemts pazemināt gada mērķapjomu, lai izvairītos no kaitīgās ietekmes izplatīšanās pārējās NGS dalībniecēs. Tiek nolemts, ka 2X01.gadā gada mērķapjoms būs 75% no 1/10 no kopējā mērķapjoma un tas būs EUR 900 (EUR 1 200 × 0.75).

Tādējādi, iemaksas likme šajā gadījumā sastāda 0.0006 ($CR = (1/10 \times 0.75) \times 0.8\%$)).

Ar risku izlīdzinātās iemaksas A dalībvalstī 2X01.gadā saskaņā ar 3.scenāriju

Iestāde	CD_i (EUR)	ARW_i	Ar risku izlīdzinātās iemaksas (EUR)
1. iestāde	200,000	75%	90 (= 200,000 × 0.0006 × 0.75)
2. iestāde	400,000	150%	360 (= 400,000 × 0.0006 × 1.50)
3. iestāde	900,000	120%	648 (= 900,000 × 0.0006 × 1.20)
Kopā	1,500,000		1,098

Korekcijas koeficients μ tiek piemērots, lai nodrošinātu to, ka kopējā gada iemaksa ir vienāda ar 75% no 1/10 no mērķapjoma. Saskaņā ar šo scenāriju visām iestādēm piemērojama korekcijas koeficients var tikt aprēķināts kā $\mu_3 = \text{EUR } 900 / \text{EUR } 1\,098 = 0.82$. Ar risku izlīdzināto iemaksu aplēses pēc korekcijas koeficienta μ_3 piemērošanas ir atspoguļotas tabulā zemāk.

Labotās ar risku izlīdzinātās iemaksas A dalībvalstī 2X01.gadā saskaņā ar 3.scenāriju

Iestāde	CD_i (EUR)	ARW_i	Ar risku izlīdzinātās iemaksas (EUR)	Korekcijas koeficients μ_i	Galīgās ar risku izlīdzinātās iemaksas (EUR)
1. iestāde	200,000	75%	90	0.82	74 (= 90 × 0.82)
2. iestāde	400,000	150%	360	0.82	295 (= 360 × 0.82)
3. iestāde	900,000	120%	648	0.82	531 (= 648 × 0.82)
Kopā	1,500,000		1,098		900

Korekcijas koeficientu μ var noteikt, iedalot visas dalībiestādes riska klasēs un piešķirot kopējās riska pakāpes (kas atspoguļo to riska profilu). Ja NGS veicot aprēķinus, atsevišķas iestādes atjaunina riska klasifikācijai izmantotos datus (piemēram, lai izlabotu grāmatvedības kļūdas no iepriekšējiem pārskata periodiem), tad NGS var atlikt korekciju līdz nākamajam uzaicinājumam veikt iemaksas. Faktiski tas nozīmē, ka, piemēram, ja iestāde ir iemaksājusi par maz nepareizu datu izmantošanas rezultātā, tad nākamā iemaksa ietver trūkstošo summu no iepriekšējā gada (1.gads) un pareizo esošā gada summu (2.gads). Šāda scenārija gadījumā 1.gadā visas pārējās iestādes ir iemaksājušas vairāk, nekā tām vajadzēja, un to iemaksas 2.gadā tiek koriģētas, lai ieskaitītu pārmaksu, kas veikta 1.gadā.

2. elements Kopējās riska pakāpes (ARW) robežas

45. Lai mazinātu morālo kaitējumu, ARW atspoguļo riska atšķirības, kam dažādas dalībiestādes ir pakļautas. Ja aprēķināšanas metode izmanto riska klases ar atšķirīgiem tām piešķirtiem ARW ("intervāla" metode), tai jānosaka konkrētās ARW vērtības, kas piemērojamas katrai riska klasei. Ja aprēķināšanas metode izmanto "mainīgās skalas" pieeju pretēji fiksētam riska klašu skaitam, tad tiek noteiktas augstākās un zemākās ARW robežas.
46. Zemākā ARW ir robežās starp 50% un 75%, savukārt augstākā ARW ir starp 150% un 200%. Plašāks intervāls var būt noteikts, pamatojot, ka intervāls 50%-200% robežās pietiekami neatspoguļo atšķirības dalībiestāžu uzņēmējdarbības modeļos un riska profilos, un rada morālo kaitējumu, mākslīgi sagrupējot kopā dalībiestādes ar ļoti atšķirīgiem riska profiliem.

47. NGS cenšas iezīmēt *ARW* pie kopējiem riska novērtējumiem (*ARS*) tā, lai dalībiestādei ir iespējams būt nozīmētai pie zemākās un augstākās *ARW*, un dažādām aizpildāmām riska klasēm. NGS īpaši izvairās kalibrēt modeli tā, ka gandrīz visām dalībiestādēm, neskatoties uz ievērojami atšķirīgajiem riska profiliem, tiek piešķirta tikai viena riska klase (piemēram, riska klase iestādēm ar vidēju riska profilu). Tomēr tas nenozīmē, ka katru gadu NGS ir obligāti jāizmanto pilns intervāls un jānozīmē iestādes *ARW*, kas atbilst intervāla zemākajiem vai augstākajiem punktiem.

3. elements Riska kategorijas un galvenie riska rādītāji

Riska rādītāju kategorijas

48. Kopējās riska pakāpes (*ARW*) aprēķināšana atsevišķai dalībiestādei tiek balstīta uz riska rādītāju kopumu no katras no šīm riska kategorijām:

- a. Kapitāls
- b. Likviditāte un finansējums
- c. Aktīvu kvalitāte
- d. Uzņēmējdarbības modelis un vadība
- e. Iespējamie NGS zaudējumi

49. Katrā no šīm kategorijām aprēķināšanas metode ietver galvenos riska rādītājus, kas norādīti 1.tabulā. Kā izņēmumu kompetentās iestādes var izslēgt vai ļaut NGS izslēgt galveno rādītāju attiecībā uz konkrētiem iestāžu veidiem ar pamatojumu, ka šis rādītājs nav pieejams šo iestāžu juridisko pazīmju vai uzraudzības režīma dēļ.

50. Ja kompetentās iestādes vai NGS izslēdz galveno riska rādītāju konkrēta veida iestādei, tad tās cenšas izmantot izslēgtā rādītāja vispiemērotāko aizstājvērtību. Tās nodrošina, lai iestādes radītie riski sistēmai tiek atspoguļoti ar citiem izmantotajiem rādītājiem. Tās ņem arī vērā vajadzību pēc godīgas konkurences nosacījumiem ar citām iestādēm, kurām izslēgtais rādītājs ir pieejams.

51. Riska kategorijas un galvenie rādītāji ir aprakstīti zemāk 1. tabulā. Galvenie riska rādītāji ir sīkāk aprakstīti arī 2. pielikumā.

1. tabula Riska kategorijas un galvenie riska rādītāji

Riska kategorija	Riska kategoriju un galveno riska rādītāju apraksts
A. Maksātspējas iespējamība	
1. Kapitāls	Kapitāla rādītāji atspoguļo iestādes zaudējumu segšanas spējas līmeni. Iestādes turējumā esošas lielākas kapitāla summas norāda, ka tai ir labāka spēja segt zaudējumu iekšēji (mazinot riskus, kas rodas no iestādes augsta riska profila), tādējādi samazinot tās maksātspējas iespējamību. Tāpēc iestādēm ar lielākām kapitāla rādītāju vērtībām ir mazāk jāiemaksā NGS.

	<p>Galvenie rādītāji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sviras rādītājs⁶, un - Kapitāla seguma rādītājs vai kopējais pirmā līmeņa pamata kapitāla rādītājs (<i>CET1</i>)
2. Likviditāte un finansējums	<p>Likviditātes un finansējuma rādītāji mēra iestādes spēju pildīt savas īstermiņa un ilgtermiņa saistības, kad tām iestājas termiņš, negatīvi neietekmējot tās finanšu stāvokli. Zemi likviditātes līmeņi norāda uz risku, ka iestāde var nespēt pildīt savas esošās un nākotnes, plānotās vai neplānotās, naudas plūsmas saistības un nodrošinājuma vajadzības.</p> <p>Galvenie rādītāji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - likviditātes seguma rādītājs⁷ (<i>LCR</i>), un - neto stabila finansējuma rādītājs⁸ (<i>NSFR</i>)
3. Aktīvu kvalitāte	<p>Aktīvu kvalitātes rādītāji parāda, ciktāl iestāde, iespējams, piedzīvos kredītzaudējumus. Lieli kredītzaudējumi var radīt finanšu problēmas, kas palielina iestādes maksātspējas iespējamību. Piemēram, augsts ienākumus nenesošu kredītu rādītājs- (<i>NPL</i>) norāda uz to, ka iestādei, visticamāk, radīsies zaudējumi un tam attiecīgi būs nepieciešama NGS iejaukšanās, līdz ar to tas izskaidro augstākas iemaksas NGS.</p> <p>Galvenais rādītājs:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ienākumus nenesošu kredītu rādītājs (<i>NPL</i>)
4. Uzņēmējdarbības modelis un vadība	<p>Šī riska kategorija ņem vērā ar iestādes esošo ar uzņēmējdarbības modeli saistīto risku un stratēģiskos plānus, un atspoguļo iestādes iekšējās pārvaldības kvalitāti un iekšējās kontroles.</p> <p>Uzņēmējdarbības modeļa rādītāji, piemēram, ietver rādītājus, kas saistīti ar ienesīgumu, bilances attīstību un pakļaušanas riskam koncentrāciju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ienesīguma rādītāji sniedz informāciju par dalībiestādes spēju ģenerēt peļņu. Zems ienesīgums vai iestādes radītie zaudējumi norāda uz to, ka tai var būt finansiālas problēmas, kas var novest pie maksātspējas. Tomēr, arī augsta un īslaicīga peļņa var norādīt uz palielinātu risku. Lai izvairītos no konkrētā brīža rādījumiem, ienesīguma rādītāji tiek aprēķināti kā vidējā vismaz 2 gadu perioda vērtība. Tas mazinās prociklisko ietekmi un labāk atspoguļos ienākumu avotu ilgtspējīgumu. Iestādēm, kurām ir ierobežojumi to ienesīguma līmenī valsts likumdošanas vai to statūtu nosacījumu dēļ, šis rādītājs var būt atcelts vai kalibrēts saistībā ar iestādes salīdzinošo grupu, kam ir līdzīgi ierobežojumi. - Bilances attīstības rādītāji var sniegt informāciju par iespējamu pārmērīgu kopējo aktīvu, noteiktu portfeļu vai segmentu pieaugumu. Šie rādītāji var ietvert arī risku svērto aktīvu līdz kopējo aktīvu relatīvo attiecību.

⁶ Pirmā līmeņa kapitāls/ Kopējo aktīvu rādītājs tiek izmantots līdz pilnībā darbojas sviras rādītāja definīcija, kas noteikta saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 575/2013.

⁷ Ja iespējams, izmantota tiek valsts noteiktā likviditātes rādītāja definīcija, kā, piemēram Likvidie aktīvi/ Kopējie aktīvi, līdz pilnībā darbojas Regulas (ES) Nr. 575/2013 pasākumi.

⁸ Neto stabila finansējuma rādītājs tiek piemērots, ja pilnībā darbojas tā Regulā (ES) Nr. 575/2013 noteiktā definīcija.

	<p>– Koncentrācijas rādītāji var sniegt informāciju par pārmērīgām iestādes riska darījumu sektorālām vai ģeogrāfiskām koncentrācijām.</p> <p>Citi iespējamie riska rādītāju veidi šajā kategorijā ietver: rādītājus, kas mēra ekonomikas efektivitāti vai jutīgumu pret tirgus risku, vai uz tirgu balstītos rādītājus.</p> <p>Vadības rādītāji ievieš kvalitatīvos faktoros iestāžu riska klasifikācijā, lai atspoguļotu to iekšējās pārvaldības pasākumu kvalitāti. Jo īpaši, kvalitatīvie rādītāji var būt balstīti uz NGS veiktajām izbraukuma pārbaudēm un pārbaudēm uz vietas; speciālām šim mērķim NGS izstrādātajām aptaujas anketām un/vai visaptverošu iestādes iekšējās pārvaldības novērtējumu, kas atspoguļots UPNP.</p> <p>Galvenie rādītāji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Riska svērtie aktīvi/ Kopējie aktīvi un - Peļņa no aktīviem (<i>RoA</i>)
B. Iespējamie NGS zaudējumi	
<p>5. Iespējamie NGS zaudējumi</p>	<p>Riska kategorija atspoguļo NGS zaudējumu risku, ja dalībiestāde kļūst maksātnespējīga. Īpašu ietekmi atstāj tas, ciktāl iestādes aktīvi ir apgrūtināti⁹, jo apgrūtinājums samazinās NGS izredzes atgūt izmaksāto summu no iestādes bankrotējušā īpašuma.</p> <p>Galvenais rādītājs:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Neapgrūtinātie aktīvi/ Segtie noguldījumi

Papildu riska rādītāji

52. Papildus galvenajiem riska rādītājiem NGS var ietvert papildu riska rādītājus, kas ir atbilstoši, lai noteiktu dalībiestāžu riska profilu.
53. Papildu riska rādītāji tiek klasificēti attiecīgās riska kategorijās saskaņā ar 1.tabulu. Tikai gadījumos, ja papildu rādītāji neatbilst nevienas riska kategorijas aprakstam, tie tiek klasificēti "Uzņēmējdarbības modeļa un pārvaldes riska" kategorijā.
54. Katra NGS nosaka savu riska rādītāju kopumu, lai atspoguļotu atšķirības tās dalībiestāžu riska profilos. 3. pielikums sniedz papildu kvantitatīvo un kvalitatīvo riska rādītāju piemēru sarakstu ar sīkāku aprakstu.

Riska rādītāju un kategoriju pakāpes

55. Visiem riska rādītājiem piešķirto pakāpju summa iemaksu NGS aprēķināšanas metodei ir vienāda ar 100%.
56. Piešķirot pakāpes konkrētiem riska rādītājiem, tiek saglabātas minimālās pakāpes riska kategorijām un galvenajiem riska rādītājiem, kā norādīts 2.tabulā.

⁹ Apgrūtināto aktīvu definīcija EBI pamatnostādņu par apgrūtināto un neapgrūtināto aktīvu izpaušanu izpratnē tiek noteikta šādi: "aktīvs tiek uzskatīts par apgrūtinātu, ja tas ir iekļāts vai attiecas uz jebkāda veida vienošanos nodrošināt, sniegt nodrošinājumu vai kredīta nodrošinājumu jebkuram bilances vai ārpusbilances darījumam, no kura to nevar brīvi atsaukt (piemēram, iekļāts finansēšanas nolūkam)".

2. tabula Riska kategoriju un galveno riska rādītāju minimālās pakāpes

Riska kategorijas un galvenie riska rādītāji	Minimālās pakāpes
1. Kapitāls	18%
1.1. Sviras rādītājs	9%
1.2. Kapitāla seguma rādītājs vai pirmā līmeņa	9%
2. Likviditāte un finansējums	18%
2.1. Likviditātes seguma rādītājs	9%
2.2. Neto stabila finansējuma rādītājs	9%
3. Aktīvu kvalitāte	13%
3.1. Ieņēmumus nenesošo kredītu rādītājs	13%
4. Uzņēmējdarbības modelis un vadība	13%
4.1. Riska svērtie aktīvi/ Kopējie aktīvi	6,5%
4.2. RoA	6,5%
5. Iespējamie NGS zaudējumi	13%
5.1. Neapgrūtinātie aktīvi/ Segtie noguldījumi	13%
Summa:	75%

57. Šajās pamatnostādnēs norādīto minimālā svēruma summa riska kategorijām un galvenajiem riska rādītājiem ir 75% no kopējā svēruma. NGS sadala atlikušos 25% starp 1.tabulā minētajā riska kategorijām.
58. NGS piešķir elastīgus svēruma 25%, sadalot tos starp papildu riska rādītājiem un/vai palielinot minimālos galveno riska rādītāju svērumus, ja tiek ievēroti šādi nosacījumi:
- tiek saglabātas riska kategoriju un galveno riska rādītāju minimālās pakāpes;
 - ja aprēķināšanas metodē ir izmantoti tikai galvenie riska rādītāji, tad elastīgais 25% svērums tiek sadalīts starp riska kategorijām šādi: "Kapitāls" - 24%; "Likviditāte un finansējums" - 24%; "Aktīvu kvalitāte" - 18%; "Uzņēmējdarbības modelis un pārvaldība" - 17% un "Iespējamā NGS līdzekļu izmantošana" - 17%;
 - jebkura papildu rādītāja svērums vai galvenā riska rādītāja svēruma pieaugums nav lielāks par 15%, izņemot papildu kvalitatīvos riska rādītājus, kuri atspoguļo dalībiestādes riska profila un pārvaldības visaptverošo novērtējumu (kas iekļauts riska kategorijā "Uzņēmējdarbības modelis un pārvaldība") un **▼C1** 59. **▼O** punktā minētos gadījumus.
59. Ja netiek izmantots galvenais rādītājs, tad tās pašas riska kategorijas atlikušais galvenais rādītājs ir vienāds ar šīs riska kategorijas pilnu minimālo pakāpi.
60. Ja kategorijā ir tikai galvenais rādītājs un šis galvenais rādītājs netiek izmantots, tad tas tiek aizstāts ar aizstājējvērtību, kurai ir tāda pati minimālā pakāpe kā galvenajam rādītājam.

3. bloks. Elastības izmantošanas piemērs, sadalot 25% pakāpi starp riska kategorijām un galvenajiem riska rādītājiem

1. scenārijs

Izmantoti tiek visi galvenie rādītāji un aprēķināšanas metodē netiek iekļauti papildu rādītāji. Elastīgie 25% no svērumiem tiek sadalīti starp galvenajiem riska rādītājiem tā, lai proporcijas starp riska kategoriju un galveno riska rādītāju minimālajām pakāpēm tiek saglabātas (piemēram, kapitāla papildu svērumi ir $6\% = 25\% \times (18\%/75\%)$).

Riska rādītājs	Minimālās pakāpes (1)	Elastīgās pakāpes (2)	Galīgās pakāpes (12)
1. Kapitāls	18%	+ 6%	24%
1.1. Sviras rādītājs	9%	+ 3%	12%
1.2. Kapitāla seguma rādītājs vai pirmā līmeņa	9%	+ 3%	12%
2. Likviditāte un finansējums	18%	+ 6%	24%
2.1. LCR	9%	+ 3%	12%
2.2. Neto stabila finansējuma rādītājs	9%	+ 3%	12%
3. Aktīvu kvalitāte	13%	+ 5%	18%
3.1. Ieņēmumus nenesošo kredītu rādītājs	13%	+ 5%	18%
4. Uzņēmējdarbības modelis un vadība	13%	+ 4%	17%
4.1. Riska svērtie aktīvi/ Kopējie aktīvi	6,5%	+ 2%	8,5%
4.2. RoA	6,5%	+ 2%	8,5%
5. Iespējamie NGS zaudējumi	13%	+ 4%	17%
5.1. Neapgrūtinātie aktīvi/ Segtie noguldījumi	13%	+ 4%	17%
Summa:	75%	+ 25%	100%

2. scenārijs

Viens no galvenajiem riska rādītājiem (neto stabila finansējuma rādītājs) nav pieejams pārejas periodā un aprēķināšanas metodē nav iekļauti papildu riska rādītāji. Minimālais likviditātes seguma rādītājam piešķirtais svērumi sastāda 18% - kopējais riska kategorijas "Likviditāte un finansējums" svērumi (9% + 9%), reizināts ar papildu 6% līdz 24% - minimālais šīs kategorijas svērumi saskaņā ar 57.punktu. Citi svērumi būtu jādala starp riska rādītājiem līdzīgā veidā, saskaņā ar 1.scenāriju.

Riska rādītājs	Minimālās pakāpes (1)	Elastīgās pakāpes (2)	Galīgās pakāpes (12)
1. Kapitāls	18%	+ 6%	24%
1.1. Sviras rādītājs	9%	+ 3%	12%
1.2. Kapitāla seguma rādītājs vai pirmā līmeņa	9%	+ 3%	12%
2. Likviditāte un finansējums	18%	+ 6%	24%
2.1. Likviditātes seguma rādītājs	9%	+ (6% + 9%)	24%

2.2. Neto stabila finansējuma rādītājs	9%	9%	Nav
3. Aktīvu kvalitāte	13%	+ 5%	18%
3.1. Ieņēmumus nenesošo kredītu rādītājs	13%	+ 5%	18%
4. Uzņēmējdarbības modelis un vadība	13%	+ 4%	17%
4.1. Riska svērtie aktīvi/ Kopējie aktīvi	6,5%	+ 2%	8,5%
4.2. RoA	6,5%	+ 2%	8,5%
5. Iespējamie NGS zaudējumi	13%	+ 4%	17%
5.1. Neapgrūtinātie aktīvi/ Segtie noguldījumi	13%	+ 4%	17%
Summa:	75%	+ 25%	100%

3. scenārijs

Visi galvenie riska rādītāji aprēķināšanas metodē tiek izmantoti, taču NGS vēlētos palielināt (par 5%) viena galvenā rādītāja ("Sviras rādītājs") svērumu, jo tā uzskata šo rādītāju par ļoti efektīvu, lai paredzētu grūtības to dalībiestāžu vidū. Turklāt, NGS plāno iekļaut divus papildu riska rādītājus (vienu ar 3% svērumu riska kategorijā "Aktīvu kvalitāte" un otru ar 5% svērumu riska kategorijā "Uzņēmējdarbības modelis un pārvaldība"). Atlikušie elastīgā svēruma 12% tiek sadalīti starp visiem pārējiem galvenajiem riska rādītājiem tā, ka tie saglabā šiem rādītājiem piešķirto minimālās pakāpes attiecību.

Riska rādītājs	Minimālās pakāpes (1)	Elastīgās pakāpes (2)		Galīgās pakāpes (1) + (2)
1. Kapitāls	18%	+ 5%	+3%	26%
1.1. Sviras rādītājs	9%	+ 5%		14%
1.2. Kapitāla seguma rādītājs vai pirmā līmeņa	9%		+ 3%	12%
2. Likviditāte un finansējums	18%		+ 3%	21%
2.1. Likviditātes seguma rādītājs	9%		+ 1,5%	10,5%
2.2. Neto stabila finansējuma rādītājs	9%		+ 1,5%	10,5%
3. Aktīvu kvalitāte	13%	+ 3%	+ 2%	18%
3.1. Ieņēmumus nenesošo kredītu rādītājs	13%		+ 2%	15%
3.2. Papildu riska rādītājs (1)	Nav	+ 3%		3%
4. Uzņēmējdarbības modelis un vadība	13%	+ 5%	+ 2%	20%
4.1. Riska svērtie aktīvi/ Kopējie aktīvi	6,5%		+ 1%	7,5%
4.2. RoA	6,5%		+ 1%	7,5%
4.3. Papildu riska rādītājs (2)	Nav	+ 5%		5%
5. Iespējamie NGS zaudējumi	13%		+ 2%	15%
5.1. Neapgrūtinātie aktīvi/ Segtie noguldījumi	13%		+ 2%	15%
Summa:	75%	+ 13%	+ 12%	100%

4. scenārijs

Aprēķināšanas metodē tiek izmantoti visi galvenie rādītāji, taču NGS vēlētos iekļaut arī piecus papildu rādītājus (vienu rādītāju riska kategorijās "Kapitāls", "Aktīvu kvalitāte" un "Iespējamie NGS zaudējumi" un divi rādītāji riska kategorijā "Uzņēmējdarbības modelis un pārvaldība"). Riska rādītājiem piešķirtās pakāpes tiek atspoguļotas turpmāk norādītās tabulas pēdējā ailē.

Riska rādītājs	Minimālās pakāpes (1)	Elastīgās pakāpes (2)	Galīgās pakāpes (1) + (2)
1. Kapitāls	18%	+ 5%	23%
1.1. Sviras rādītājs	9%		9%
1.2. Kapitāla seguma rādītājs vai pirmā līmeņa	9%		9%
1.3. Papildu riska rādītājs (1)	Nav	+ 5%	5%
2. Likviditāte un finansējums	18%		18%
2.1. Likviditātes seguma rādītājs	9%		9%
2.2. Neto stabila finansējuma rādītājs	9%		9%
3. Aktīvu kvalitāte	13%	+ 5%	18%
3.1. Ieņēmumus nenesošo kredītu rādītājs	13%		13%
3.2. Papildu riska rādītājs (2)	Nav	+ 5%	5%
4. Uzņēmējdarbības modelis un vadība	13%	+ 10%	23%
4.1. Riska svērtie aktīvi/ Kopējie aktīvi	6,5%		6,5%
4.2. RoA	6,5%		6,5%
4.3. Papildu riska rādītājs (3)	Nav	+ 5%	5%
4.4. Papildu riska rādītājs (4)	Nav	+ 5%	5%
5. Iespējamie NGS zaudējumi	13%	+ 5%	18%
5.1. Neapgrūtinātie aktīvi/ Segtie noguldījumi	13%		13%
5.3. Papildu riska rādītājs (5)	Nav	+ 5%	5%
Summa:	75%	+ 25%	100%

Riska rādītāju prasības

61. Aprēķināšanas metodei izmantotie riska rādītāji ietver pietiekami plašu riska avotu spektru.
62. Riska rādītāju izvēle tiek salīdzināta ar labāko riska pārvaldības praksi un esošajām prudenciālajām prasībām.
63. Riska rādītāju vērtības katrai dalībiestādei tiek aprēķinātas individuāli.
64. Tomēr riska rādītāju vērtība tiek aprēķināta konsolidētā līmenī, ja dalībvalsts izmanto Direktīvas 2014/49/ES 13.panta 1.punktā doto iespēju ļaut centrālai iestādei un visām kredītiestādēm, kas ir pastāvīgi radniecīgas ar centrālo iestādi, kā minēts Regulas (ES) Nr. 575/2013 10.panta 1.punktā, kopumā atbilst riska pakāpei, kas noteikta centrālai iestādei un tai radniecīgajām iestādēm konsolidēti.

65. Ja dalībiestādei individuāli netiek piemērotas kapitāla un/vai likviditātes prasības saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 7., 8. vai 21.pantu, tad attiecīgie kapitāla/ likviditātes rādītāji tiek aprēķināti konsolidētā vai daļēji konsolidētā līmenī.
66. Lai aprēķinātu konkrētā perioda riska rādītāju vērtības, NGS izmanto:
- perioda beigu vērtību (piemēram, neto ienākumus, kas gada ienākumu deklarācijā norādīti uz 31.decembri) ienākumu deklarācijas pozīcijām;
 - vidējo vērtību starp pārskata perioda sākumu un beigām (piemēram, vidējo kopējo aktīvu vērtību no konkrētā gada 1.janvāra līdz 31.decembrim) bilances pozīcijām.

IV daļa. Aprēķināšanas metožu izvēles elementi

(i) *Minimālā iemaksa*

67. Saskaņā ar Direktīvas 2014/49/ES 13.panta 1.punktu dalībvalstis var nolemt, ka kredītiestādes maksā minimālo iemaksu, neatkarīgi no to segto noguldījumu summas.
68. Ja dalībvalsts izvēlas variantu, kad dalībiestādes maksā minimālo iemaksu (*MC*), neskatoties uz to segto noguldījumu summu, tad tiek izmantota šāda grozītā aprēķināšanas formula, lai aprēķinātu individuālās iemaksas:

- a. Gadījumos, ja katra dalībiestāde maksā minimālās iemaksas papildus savām uz risku balstītajām iemaksām:

$$C_i = MC + (CR \times ARW_i \times CD_i \times \mu)$$

- b. Gadījumos, ja minimālās iemaksas maksā tikai tās dalībiestādes, kurām to uz risku balstītās gada iemaksas, kas aprēķinātas saskaņā ar standarta formulu (kā norādīts 35.punktā), ir zemākas par minimālās iemaksas summu:

$$C_i = \text{Max} \{MC ; (CR \times ARW_i \times CD_i \times \mu)\}$$

kur:

C_i	=	Ikgadējā iemaksa no dalībiestādes "i"
MC	=	Minimālā iemaksa
CR	=	Iemaksas likme (piemērojama visām dalībiestādēm attiecīgajā gadā)
ARW_i	=	Kopējā riska pakāpe dalībiestādei "i"
CD_i	=	Segtie noguldījumi dalībiestādei "i"
μ	=	Korekcijas koeficients (piemērojama visām dalībiestādēm attiecīgajā gadā)

69. Nosakot minimālo iemaksu, kompetentās iestādes un norīkotās iestādes ņem vērā morālā kaitējuma risku, kas raksturīgs, nosakot fiksētās iemaksas, un šķēršļu radīšanas risku, banku pakalpojumiem ienākot tirgū.

(ii) Samazinātās iemaksas IAS dalībniecēm, kas ir atsevišķi no NGS

70. Saskaņā ar Direktīvas 2014/49/ES 13.panta 1.punktu dalībvalstis var nolemt to, ka IAS dalībnieces maksā mazākas NGS iemaksas. Kā atspoguļots Direktīvas 2014/49/ES 12. apsvērumā, šāda iespēja tiek ieviesta, lai pastāvētu "shēmas, kas aizsargā pašas kredītiestādes un kas jo īpaši nodrošina to likviditāti un maksātspēju".
71. Ja dalībvalsts pati izmanto šo iespēju, tad iestādes, kura ir arī atsevišķa IAS dalībniiece, kopējā riska pakāpe (ARW) var tikt samazināta, lai ņemtu vērā IAS sniegto papildu garantiju. Šādā gadījumā samazinājums ir jāveic, iekļaujot ar dalību IAS saistīto papildu riska rādītāju aprēķināšanas metodes riska kategorijā "Uzņēmējdarbības modelis un pārvaldība". IAS dalības rādītājs atspoguļo papildu maksātspējas un likviditātes aizsardzību, ko dalībniecei sniedz shēma, ņemot vērā to, vai IAS *ex-ante* līdzekļu summa, kas ir nekavējoties ir pieejama gan rekapitalizācijai, gan likviditātes finansēšanai, lai atbalstītu skarto iestādi, ja tai pastāv problēmas, ir pietiekami liela, lai ļautu ticami un efektīvi atbalstīt šo iestādi. Vērā var tikt ņemtas arī papildu finanšu saistības, kas ir pieprasāmas un nodrošinātas IAS dalībnieču turētajām likviditātes rezervēm IAS centrālajās iestādēs. IAS finansējuma līmenis tiek pārbaudīts saistībā ar IAS dalībiestādes kopējiem aktīviem.

(iii) NGS līdzekļu izmantošana maksātspējas novērsšanai

72. Ja dalībvalsts ļauj NGS, tostarp IAS, kas oficiāli ir atzīta par NGS, izmantot pieejamos finanšu līdzekļus alternatīviem pasākumiem, lai novērstu kredītiestādes maksātspēju, tad šī NGS var iekļaut papildu faktoru savā uz risku balstītajā aprēķinā, pamatojoties uz iestādes riska pakāpes aktīviem. Šādā gadījumā formula ir šāda:

$$C_i = CR \times ARW_i \times (CD_i + A) \times \mu$$

kur A ir iestādes "i" riska pakāpes aktīvu summa.

73. Pirms šāda papildu faktora īstenošanas, ko veic NGS, kompetentās iestādes izvērtē, kā daļu no 14.punktā minētās apstiprināšanas procedūras, vai tās ieviešana ir samērīga ar iejaukšanās risku, lai novērstu iestāžu maksātspēju ārpus segto noguldījumu aizsardzības.

(iv) Zema riska sektori

74. Saskaņā ar Direktīvas 2014/49/ES 13.panta 1.punktu dalībvalsts var paredzēt mazākas iemaksas no iestādēm, kas pieder pie zema riska sektoriem, kurus regulē valsts likumdošana.
75. Ja dalībvalsts ar regulējuma palīdzību ir noteikusi ierobežojumus konkrētās apakšnozares iestādēm tā, ka tas būtiski samazina maksātspējas iespējamību, tad NGS iemaksas no šīm iestādēm var tikt proporcionāli samazinātas uz atbilstošas argumentācijas pamata.
76. Iemaksu samazinājumi iestādēm, kas pieder pie zema riska nozarēm, tiek pieļauti, pamatojoties uz empīriskiem pierādījumiem, kas norāda, ka maksātspējas iespējamība šajās zema riska nozarēs pastāvīgi ir zemāka nekā citās nozarēs. Kompetentās iestādes sadarbībā ar norīkoto iestādi pēc konsultācijas ar NGS pieņem lēmumu par samazinātajām iemaksām.

77. Šādi samazinājumi tiek ieviesti aprēķināšanas metodē, iekļaujot papildu riska rādītāju riska kategorijā "Uzņēmējdarbības modelis un pārvaldība".

III sadaļa. Nobeiguma noteikumi un īstenošana

78. Kompetentās iestādes un norīkotās iestādes īsteno šīs pamatnostādnes, iekļaujot tās savos uzraudzības procesos un procedūrās līdz 2015.gada beigām. Sākot ar šo datumu, NGS noteiktajām iemaksām ir jābūt atbilstošām šīm pamatnostādnēm.

79. Tomēr, ja saskaņā ar Direktīvas 2014/49/ES 20.panta 1.punkta trešo apakšpunktu, atbilstīgās iestādes konstatē, ka NGS vēl nav tādā stāvoklī, lai atbilstu Direktīvas 2014/49/ES 13.pantam līdz 2015. gada 3.jūlijam, tad šīs pamatnostādnes tiek īstenotas līdz šo iestāžu noteiktajam jaunajam datumam, taču jebkurā gadījumā ne vēlāk, kā līdz 2016.gada 31.maijam.

1. pielikums. Kopējo riska pakāpju (ARW) aprēķināšanas un riska klašu noteikšanas metodes

(i) "Intervāla" metode

Individuālie riska rādītāji

1. "Intervāla" metodē fiksētais intervālu skaits tiek noteikts katram riska rādītājam, nosakot katra intervāla augstākās un zemākās robežas. Katram riska rādītājam ir vismaz divi intervāli. Intervāli atspoguļo dažādus dalībvalstīm radītā riska līmeņus (piemēram, augsts, vidējs, zems risks), ko novērtē, pamatojoties uz konkrētiem rādītājiem.
2. Katram intervālam tiek piešķirts individuāls riska novērtējums (*IRS*). Ja riska rādītāja vērtība ir augstāka (zemāka) par augstākā (zemākā) intervāla augstāko (zemāko) robežu, tad individuālam riska novērtējumam tiek piešķirts augstākais (zemākais) intervāls.
3. Intervālu robežas tiek noteiktas uz relatīvās vai absolūtās bāzes pamata, kur:
 - izmantojot relatīvo bāzi, dalībiestāžu individuālais riska novērtējums ir atkarīgs no to relatīvā riska stāvokļa attiecībā pret citām iestādēm; šādā gadījumā iestādes tiek vienmērīgi sadalītas starp riska intervāliem, kas nozīmē to, ka iestādes ar līdzīgiem riska profiliem var nokļūt dažādos intervālos;
 - izmantojot absolūto bāzi, intervālu robežas tiek noteiktas tā, lai atspoguļotu īpašā rādītāja riskantumu; šādā gadījumā visas iestādes var nokļūt vienādos intervālos, ja tām visām ir līdzīgs riskantuma līmenis.
4. Katram riska rādītājam uz absolūtās bāzes pamata noteiktās intervālu robežas nodrošina, ka dalībiestādes tiek pietiekami un jēgpilni diferencētas. Robežu kalibrēšanai, ja iespējams, tiek ņemtas vērā dalībiestādēm piemērojamās reglamentējošās prasības un vēsturiskie dati par rādītāju vērtībām. NGS izvairās kalibrēt robežas tā, ka visas dalībiestādes, neskatoties uz to, ka tās atspoguļo būtiskas atšķirības jomā, kas tiek mērīta ar konkrēto riska rādītāju, tiek klasificēta tajā pašā intervālā.
5. Individuālais riska novērtējums, kas piešķirts intervāliem attiecībā uz katru riska rādītāju, ir robežās no 0 līdz 100, kur 0 norāda uz zemāko risku un 100 - uz augstāko risku.

4. bloks. Intervālu novērtējuma pēc riska rādītāja veida piemērs

Šie piemēri ilustrē to, kā individuālie riska novērtējumi (*IRS*), amplitūdā no 0 līdz 100, tiek piešķirti dažādiem intervāliem attiecībā uz dažādiem riska rādītāju veidiem.

1. scenārijs

Pieci intervāli; riska rādītājs, kam augstākās vērtības norāda uz augstāku risku (piemēram, ienākumus nenesošo kredītu rādītājs)

Intervāli	Robežas	Individuālais riska novērtējums
1.intervāls	< 2%	0
2.intervāls	≤ 2 – 3.5% <	25
3.intervāls	≤ 3.5 – 5% <	50
4.intervāls	≤ 3.5 – 7% <	75
5.intervāls	7%	100

2. scenārijs

Trīs intervāli; riska rādītājs, kam augstākās vērtības norāda uz augstāku risku (piemēram, ienākumus nenesošo kredītu rādītājs)

Intervāli	Robežas	Individuālais riska novērtējums
1.intervāls	< 2%	0
2.intervāls	≤ 2 - 7% >	50
3.intervāls	7%	100

3. scenārijs

Četri intervāli; riska rādītājs, kam augstākās vērtības norāda uz zemāku risku (piemēram, likviditātes rādītājs)

Intervāli	Robežas	Individuālais riska novērtējums
1.intervāls	60%	0
2.intervāls	< 40 – 60% ≤	33
3.intervāls	< 20 - 40% ≤	66
4.intervāls	≤ 20%	100

4. scenārijs

Divi intervāli; riska rādītājs ar bināro vērtību var būt gan neitrāls, gan negatīvs riska profila novērtējumam (piemēram, pārmērīgs bilances pieauguma rādītājs)

Intervāli	Robežas	Individuālais riska novērtējums
1.intervāls	< 15%	50
2.intervāls	15%	100

5. scenārijs

Divi intervāli; riska rādītājs ar bināro vērtību var būt gan pozitīvs, gan neitrāls riska profila novērtējumam (piemēram, iestāde, kas pieder pie zema riska nozares, kuru regulē valsts likumdošana, tiek uzskatīta par mazāk riskantu, savukārt iestādes, kas nepieder pie zema riska nozarēm, tiek uzskatītas par vidējam riskam pakļautām).

Intervāli	Robežas	Individuālais riska novērtējums
1.intervāls	lestāde, kas pieder pie zema riska nozares	0
2.intervāls	lestāde, kas nepieder pie zema riska nozares	50

6. scenārijs

Trīs intervāli; riska rādītājs ar nestandarta rezultātu interpretāciju (piemēram, *RoA*), kur gan negatīvās vērtības (zaudējumi), gan pārsniegtās rādītāja vērtības var norādīt uz to, ka iestādei ir augsts riska profils.

Intervāli	Robežas	Individuālais riska novērtējums
1.intervāls	$\leq 0 - 2\% \leq$	0
2.intervāls	$< 2 - 15\% \leq$	50
3.intervāls	$< 0\% \text{ or } > 15\%$	100

Nemiet vērā to, ka 1.-4.scenārijā norādītie piemēri, kas attēlo individuālā riska novērtējumus, ir lineāri (piemēram, 0 – 33 – 66 – 100). Tā nav vispārēja prasība un atsevišķiem riska rādītājiem individuālā riska novērtējuma nesimetriskā sadalījuma piemērošana robežās no 0-100 (piemēram, 0 – 25 – 50 – 90 – 100) var tikt garantēta, lai pienācīgi atspoguļotu gadījumus, kad iestāde kļūst ievērojami riskantāka, ja rādītāja vērtība sasniedz noteiktu robežu.

Kopējais riska novērtējums (ARS)

- Katrs iestādes "i" individuālais riska novērtējums tiek reizināts ar rādītāja pakāpi (IW), kas piešķirta konkrētam riska rādītājam. Pēc tam tas tiek pieskaitīts kopējam riska novērtējumam, izmantojot vidējo aritmētisko rādītāju.
- Katram rādītājam "i" piešķirtā pakāpe (IW_i) ir vienāda visām iestādēm un tiek kalibrēta, izmantojot uzraudzības novērtējumu un/vai vēsturiskos datus par iestāžu maksātspējām.
- Aprakstītā modeļa struktūra var būt šāda:

Riska rādītājs	Rādītāja pakāpe	Intervāli	Individuālais riska novērtējums (IRS)
Rādītājs A_1	IW_1	A_1	IRS_{A_1}
		B_1	IRS_{B_1}
	
		M_1	IRS_{M_1}
Rādītājs A_2	IW_2	A_2	IRS_{A_2}
		B_2	IRS_{B_2}
	
		M_2	IRS_{M_2}
...

Rādītājs A_n	IW_n	A_n	IRS_{A_n}
		B_n	IRS_{B_n}
	
		M_n	IRS_{M_n}

9. Kopējais riska novērtējums (ARS_i) iestādei "i" tiek aprēķināts katrai iestādei pēc šādas formulas:

$$ARS_i = \sum_{j=1}^n IW_j * IRS_j$$

kur::

$$\sum_{j=1}^n IW_j = 100\%, \text{ un}$$

$$IRS_j = IRS_{X_j}, \text{ atsevišķiem } X \{A, B, \dots, M\} \text{ (t.i. rādītājam atbilstošais intervāls } A_j)$$

Kopējā riska pakāpe (ARW)

10. Katrai ARS_i ir atbilstoša kopējā riska pakāpe (ARW_i), kas tiek izmantota, lai aprēķinātu atsevišķās dalībiestādes (C_i) iemaksu saskaņā ar šo pamatnostādņu 35.punktā minēto iemaksas formulu.

Riska klases

11. Kopējā riska pakāpe var tikt aprēķināta ar intervāla metodes palīdzību, kur kopējā riska novērtējuma robežas tiek noteiktas tā, lai tās abilst noteiktai riska klasei un kopējai riska pakāpei (skatīt tabulu zemāk).

Riska klase	Kopējā riska novērtējuma (ARS) robežas	Kopējā riska pakāpe (ARW)
1	$a_1 \leq a_2$	ARW_1
2	$a_3 \leq a_4$	ARW_2
3	$a_5 \leq a_6$	ARW_3
...

12. Riska klašu skaits ir proporcionāls NGS dalībiestāžu skaitam un dažādībai. Tomēr pastāv vismaz četras riska klases. Dalībiestādēm ar vidēju risku ir vismaz viena riska klase, zema riska dalībniekiem ir vismaz viena riska klase un augsta riska iestādēm ir vismaz divas riska klases.

5. bloks. Piemērs: kopējo riska pakāpju piemērošana iestādēm

Šis piemērs ilustrē to, kā kopējā riska pakāpe (ARW) var tikt piešķirta dalībiestādēm, pamatojoties uz kopējo riska novērtējumu vērtībām un pieņemot, ka katrai klasei tiek piešķirtas četras riska klases ar riska pakāpēm (75%, 100%, 125% and 150%) šādi:

Riska klase	Kopējā riska novērtējuma robežas	Kopējā riska pakāpe
1	< 40	75%
2	≤ 40 – 55 <	100%
3	≤ 55 – 70 <	125%
4	≥ 70	150%

Piemēram, ja kopējais riska novērtējums konkrētai iestādei ir 62, tad šī iestāde tiek iedalīta trešajā riska klasē un tai tiek piešķirta 125% kopējā riska pakāpe.

(ii) "Mainīgās skalas" metode

Individuālie riska rādītāji

- Šajā metodē individuālais riska novērtējums (IRS_j) katrai iestādei tiek aprēķināts katram riska rādītājam A_j . Katram rādītājam ir augstākā un zemākā robeža, a_j un b_j tā ir noteikta. Ja augstākā rādītāja vērtība norāda uz riskantāku iestādi un rādītājs pārsniedz augstāko robežu, tad IRS_j būs fiksētā vērtība 100. Līdzīgi, ja rādītāja vērtība ir zem zemākās robežas, tad IRS_j tā būs 0. Analogi, ja zemākais rādītājs norāda uz riskantāku situāciju un rādītājs ir zem zemākās robežas, tad IRS_j fiksētā vērtība būs 100. Attiecīgi, ja rādītāja vērtība pārsniedz augstāko robežu, tad IRS_j tā būs 0.
- Ja rādītāja vērtība ir starp noteiktajām robežām, tad IRS_j tā būs starp 0 un 100. Ikvienam IRS_j ir iepriekš noteikta riska pakāpe, kas tiek izmantota, lai aprēķinātu kopējo riska novērtējumu katrai iestādei "i" (ARS_i). Pēc formulas šajā modelī ARS_i vienmēr būs vērtība starp 0 un 100.
- Augstākās un zemākās robežas noteikšana katram riska rādītājam a_j un b_j nodrošina dalībiestādes pietiekamu un jēgpilnu diferencēšanu. Šo robežu kalibrēšanai, ja iespējams, tiek ņemtas vērā dalībiestādēm piemērojamās reglamentējošās prasības un vēsturiskie dati par rādītāju vērtībām. NGS izvairās kalibrēt augstākās un zemākās robežas tā, ka visas dalībiestādes, neskatoties uz būtiskām atšķirībām jomā, kas tiek mērīta ar konkrēto riska rādītāju, pastāvīgi atradīsies zem zemākās vai virs augstākās robežas.
- Aprakstītā modeļa struktūra var būt šāda:

Riska rādītājs	Rādītāja pakāpe	Augstākā robeža	Zemākā robeža	Individuālais riska novērtējums (IRS)
Rādītājs A_1	IW_1	a_1	b_1	IRS_1
Rādītājs A_2	IW_2	a_2	b_2	IRS_2
...
Rādītājs A_n	IW_n	a_n	b_n	IRS_n

kur:

$$\sum_{j=1}^n IW_j = 100\%.$$

17. Katram riska rādītājam A_j , tā vērtība atbilst rezultāta novērtējumam (IRS_j), kas noteikts šādi:

$$IRS_j = \begin{cases} 100 & \text{if } A_j > a_j \\ 0 & \text{if } A_j < b_j \\ \frac{A_j - b_j}{a_j - b_j} \times 100, & \text{if } b_j \leq A_j \leq a_j \end{cases}$$

, kur $j = 1 \dots n$

vai

$$IRS_j = \begin{cases} 0 & \text{if } A_j > a_j \\ 100 & \text{if } A_j < b_j \\ \frac{a_j - A_j}{a_j - b_j} \times 100, & \text{if } b_j \leq A_j \leq a_j \end{cases}$$

, kur $j = 1 \dots n$

Kopējais riska novērtējums (ARS)

18. Kopējais riska novērtējums (ARS_i) iestādei "i" tiek aprēķināts kā $ARS_i = \sum_{j=1}^n IW_j * IRS_j$.

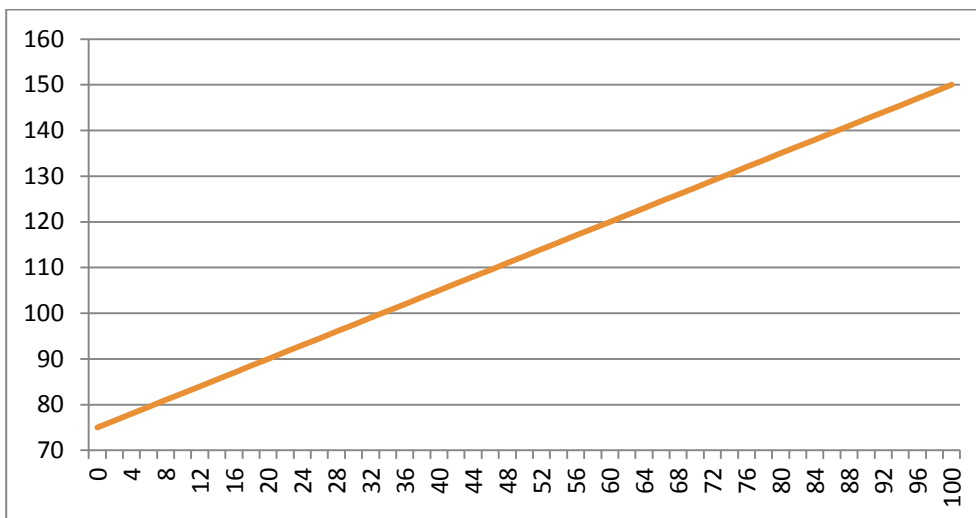
Kopējā riska pakāpe (ARW)

19. Kopējais riska novērtējums var tikt pārvērsts par kopējo riska pakāpi (ARW_i), izmantojot "mainīgās skalas" metodi, pamatojoties lineāru vai eksponenciālu formulu.

20. Lai pārvērstu ARS_i par ARW_i , var tikt izmantota šāda lineārā formula:

$$ARW_i = \beta + (\alpha - \beta) * ARS_i / 100$$

Šajā metodē ARW_i , kas saistīts ar ARS_i , ir lineārs, ar augstāko un zemāko robežu, α un β , piemēram, attiecīgi 150% un 75%. Konkrētai iestādei, kur ARS_i ir 100 (riskantākais novērtējums), attiecīgā pakāpe būs α , augstākā riska pakāpe. Līdzīgi, ja ARS_i ir 0, tad attiecīgā riska pakāpe būs β , zemākā riska pakāpe. Zemāk norādītajā grafikā ir attēlota piedāvātās formulas lineārā darbība.

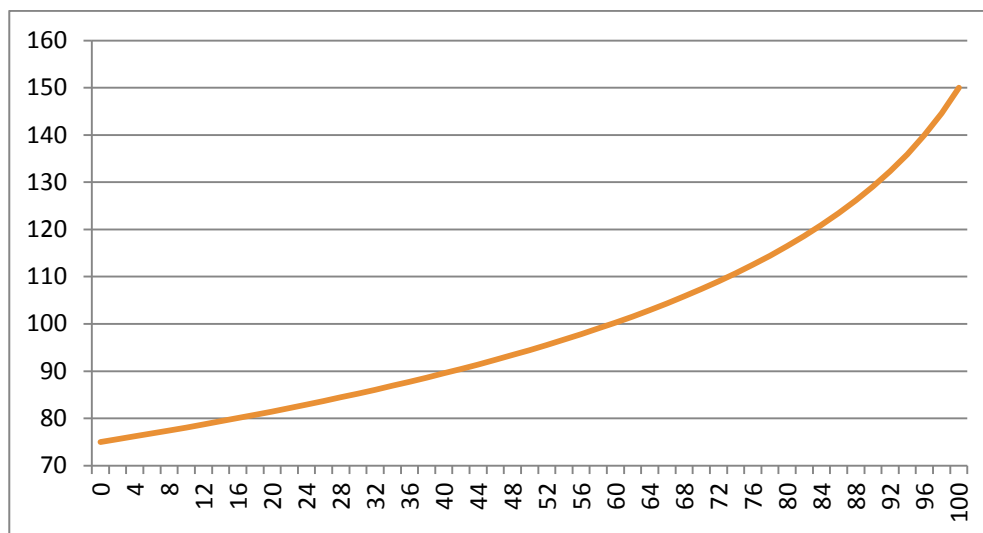
21. Lai pārvērstu ARS_i par ARW_i , var tikt izmantota šāda eksponenciālā formula.

▼ C1

$$ARW_i = \beta + (\alpha - \beta) * (1 - \log_{10}(10 - 9 * (\frac{ARS_i}{100})))$$

▼ Q

Šajā metodē ARW_i , kas saistīts ar ARS_i , ir eksponenciāls, ar augstāko un zemāko robežu, α un β , piemēram, 150% un 75%. Konkrētai iestādei, kur ARS_i ir 100 (riskantākais novērtējums), attiecīgā pakāpe būs α , augstākā riska pakāpe. Līdzīgi, ja ARS_i ir 0, tad attiecīgā riska pakāpe būs β , zemākā riska pakāpe. Zemā norādītais grafiks atspoguļo piedāvātās formulas nelineāro darbību, lai būtu lielāks iemaksas pieaugums, ja iestāde atrodas uz riska skalas augstākā gala. Šī formula iestādēm rada lielāku pamudinājumu saglabāt zemāku riska novērtējumu salīdzinājumā ar lineāro metodi. Aprēķināšanas metode var ietvert arī citas nelineārās metodes, kas nav šajā pielikumā piedāvātā logaritmiskā metode.

2. pielikums. Galveno riska rādītāju apraksts

Rādītāja nosaukums	Formula/ Apraksts	Komentāri	Apzīmējums
1. Kapitāls			
1.1. Sviras rādītājs	$\frac{\text{Tier 1 Capital}}{\text{Total Assets}}$ <p>Šī formula aizstāj sviras rādītāju, kā noteikts Regulā (ES) Nr. 575/2013, ja tā pilnībā darbojas.</p>	Sviras rādītāja mērķis ir mērīt kapitāla pozīciju, neatkarīgi no aktīvu riska pakāpes.	(-) Lielāka vērtība norāda uz zemāku risku
1.2. Kapitāla seguma rādītājs	$\frac{\text{Actual CET1 ratio}}{\text{Required CET1 ratio}}$ <p>vai</p> $\frac{\text{Actual own funds}}{\text{Required own funds}}$	Kapitāla seguma rādītājs mēra dalībiestādes faktiski turēto kapitālu, kas pārsniedz šai iestādei piemērojamās kopējā kapitāla prasības, tostarp papildu pašu kapitālu, kas nepieciešams saskaņā ar Direktīvas 2013/36/ES 104.panta 1.punkta a) apakšpunktu.	(-) Lielāka vērtība norāda uz zemāku risku
1.3. Pirmā līmeņa pamata kapitāla rādītājs	$\frac{\text{Common Equity Tier 1 Capital}}{\text{Risk Weighted Assets}}$ <p>kur: "riskā svērtie aktīvi" nozīmē kopējo riska darījumu summu, kas noteikta Regulas (ES) Nr. 575/2013 92.panta 3.punktā.</p>	Pirmā līmeņa pamata kapitāla rādītājs atspoguļo iestādes turēto kapitālu. Augsts rādītājs norāda uz labu zaudējumu segšanas spēju, kas var mazināt riskus, kas rodas no iestādes uzņēmējdarbības.	(-) Augstāka vērtība norāda uz labāku riska mazināšanu
2. Likviditāte un finansējums			
2.1. Likviditātes seguma koeficients	Likviditātes seguma rādītājs kā noteikts Regulā (ES) Nr. 575/2013, ja tas pilnībā darbojas.	Likviditātes seguma rādītāja mērķis ir mērīt iestādes spēju pildīt savas īstermiņa parādsaistības, kad tām iestāties termiņš. Jo augstāks rādītājs, jo lielāka drošības rezerve pildīt saistības un neparedzētās likviditātes nepietiekamības.	(-) Augstāks rādītājs norāda uz zemāku risku
2.2. Neto stabila finansējuma rādītājs	Neto stabila finansējuma rādītājs, kā noteikts Regulā (ES) Nr. 575/2013, ja tas pilnībā darbojas.	Neto stabila finansējuma rādītāja mērķis ir mērīt iestādes spēju saskaņot aktīvu un pasīvu termiņu. Jo	(-) Augstāks rādītājs norāda uz

		augstāks rādītājs, jo labāka termiņu atbilstība un zemāks finansēšanas risks.	zemāku risku
2.3. Likviditātes rādītājs (valsts definīcija)	$\frac{\text{Liquid Assets}}{\text{Total Assets}}$ <p>Kur:</p> <p>"likvidie aktīvi" kā noteikts valsts noteikumos par uzraudzības kredītiestādēm (tiks aizstāts ar likviditātes seguma rādītāju, kad stāsies spēkā).</p>	Pārejas rādītājs. Likviditātes seguma rādītāja mērķis ir mērīt iestādes spēju pildīt savas īstermiņa parādsaistības, kad tām iestāties termiņš. Jo augstāks rādītājs, jo lielāka drošības rezerve pildīt saistības un neparedzētās likviditātes nepietiekamības.	(-) Lielāka vērtība norāda uz zemāku risku
3. Aktīvu kvalitāte			
3.1. Ienākumus nenesošu kredītu rādītājs (NPL)	$\frac{\text{Non Performing Loans}}{\text{Total Loans and Debt Instruments}}$ <p>vai alternatīvi gadījumos, kad valstu grāmatvedības vai ziņošanas standarti neuzliek iestādēm pienākumu ziņot par parāda instrumentu datiem:</p> $\frac{\text{Non Performing Loans}}{\text{Total Loans}}$ <p>Kur (abos gadījumos): "ienākumus nenesoši kredīti", kā noteikts valsts noteikumos uzraudzības kredītiestāžu kontekstā. "Ienākumus nenesoši kredīti" noteikumos tiek norādīti bruto.</p>	Ienākumus nenesošu kredītu rādītājs sniedz norādi par aizdevuma veidu, kurā iestāde iesaistās. Augsts kredītzaudējumu īpatsvars kredītportfelī norāda uz augsta riska segmentu/ klientu kredīšanu.	(+) Lielāka vērtība norāda uz lielāku risku
4. Uzņēmējdarbības modelis un vadība			
4.1. Riska svērtie aktīvi/ Kopējie aktīvi	$\frac{\text{Risk Weighted Assets}}{\text{Total Assets}}$ <p>Kur:</p> <p>"riska svērtie aktīvi" nozīmē kopējo riska darījumu summu, kas noteikta Regulas (ES) Nr. 575/2013 92.panta 3.punktā.</p>	Riska svērtu aktīvu līmenis norāda uz kredīšanas veidu, kurā iestāde iesaistās. Augstāks rādītājs norāda uz to, ka iestāde iesaistās riskantās darbībās. Attiecībā uz šo rādītāju pamatnostādnes ļauj izmantot dažādu kalibrēšanu tām iestādēm, kuras izmanto progresīvas metodes (piemēram, uz iekšējiem reitingiem balstīta) vai standartizētas metodes minimālo pašu kapitāla prasību aprēķināšanai.	(+) Lielāka vērtība norāda uz lielāku risku

4.2. Peļņa no aktīviem (<i>RoA</i>)	$\frac{\text{Net Income}}{\text{Total Assets}}$	<p><i>RoA</i> mēra iestādes spēju ģenerēt peļņu. Uzņēmējdarbības modelis, kas spēj ģenerēt lielu un stabilu peļņu, norāda uz zemāku risku. Tomēr, īslaicīgi augsti <i>RoA</i> rādītāji norāda arī uz augstāku risku. Iestādes, kurām pastāv to ienesīguma līmeņa ierobežojumi valsts likumdošanas vai to statūtu noteikumu dēļ, neatrodas neizdevīgā stāvoklī pēc aprēķināšanas metodes.</p> <p>Lai novērstu vienreizēju gadījumu iekļaušanu un izvairītos no procikliskuma iemaksās, tiek izmantots vismaz 2 gadu vidējais rādītājs.</p>	<p>(+)/(–) Negatīvas vērtības norāda uz augstāku risku, taču arī pārāk augstas vērtības var norādīt uz augstu risku.</p>
5. Iespējamie NGS zaudējumi			
5.1. Neapgrūtinātie aktīvi/ segtie noguldījumi	$\frac{\text{Total Assets} - \text{Encumbered Assets}}{\text{Covered Deposits}}$ <p>Kur: "apgrūtinātie aktīvi" ir definēti EBI pamatnostādnēs par apgrūtināto un neapgrūtināto aktīvu paziņošanu</p>	<p>Šis rādītājs mēra plānotās piedziņas no bankrotējušās iestādes īpašumiem pakāpi, kas tika novērsta vai pārvērsta normālā maksātnespējas procesā. Iestāde ar zemu rādītāju pakļauj NGS augstākam prognozētajam zaudējumam.</p>	<p>(–) Lielāka vērtība norāda uz zemāku risku</p>

3. pielikums. Papildu riska rādītāju apraksts

1. Šis papildu riska rādītāju saraksts tiek dots tikai ilustratīvam nolūkam.
2. Ja valsts finanšu vai reglamentēto pārskatu veidnes neietver speciālo vienību datus, kas izmantoti zemāk norādītajās formulās, tad NGS var izmantot valsts noteiktām veidnēm līdzvērtīgas vienības.

Rādītāja nosaukums	Formula/ Apraksts	Komentāri	Apzīmējums
3. Aktīvu kvalitāte			
Atturības pakāpe	<p>Riska darījumi ar atturīgiem pasākumiem</p> <p><u>Kopējie attiecīgie instrumenti</u></p> <p>bilancē</p> <p>Kur: "riskā darījumi ar atturīgiem pasākumiem" kā noteikts EBI pamatnostādnēs par uzraudzības ziņojumiem par atturīgiem un ienākumus nenesošiem riska darījumiem</p>	Šis rādītājs mēra to, cik tāl iestādes darījumu partneri ir veikuši izmaiņas to kredītīgumu noteikumos. Šis rādītājs sniedz informāciju par iestādes atturības politiku un to var salīdzināt ar pašas saistību nepildīšanas līmeni. Augsta šī rādītāja vērtība norāda uz zināmām problēmām iestāžu kredītportfelī vai citu aktīvu iespējami zemo kvalitāti.	(+) Lielāka vērtība norāda uz lielāku risku
4. Uzņēmējdarbības modelis un vadība			
Nozares koncentrācija kredītportfelī	<p>Kredītu zaudējumu rašanās nozarēs ar augstāko koncentrāciju</p> <p><u>Kopējais kredītportfelis</u></p>	Šī rādītāja mērķis ir mērīt būtisku kredītu zaudējumu rašanās risku noteiktas ekonomikas nozares lejupslīdes rezultātā, kam iestāde ir būtiski pakļauta.	(+) Lielāka vērtība norāda uz lielāku risku
Lieli riska darījumi	<p><u>Lieli riska darījumi</u></p> <p>Atbilstošais kapitāls</p> <p>Kur: "lieli riska darījumi", kā noteikts Regulā (ES) Nr. 575/2013, un "atbilstošais kapitāls", kā definēts Regulas (EK) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 71. apakšpunktā.</p>	Šī rādītāja mērķis ir mērīt būtisku kredītu zaudējumu rašanās risku atsevišķa darījumu partnera vai saistīto darījumu partneru grupas maksātnespējas rezultātā.	(+) Lielāka vērtība norāda uz lielāku risku
Pārmērīgs bilances pieauguma rādītājs	<p>[Kopējie aktīvi T gadā – <u>Kopējie aktīvi (T – 1) gadā]</u> Kopējie aktīvi (T – 1) gadā</p>	Šis rādītājs mēra iestādes bilances pieauguma tempu. Īslaicīgi augsts pieaugums var norādīt uz augstāku risku. Iekļauti tiek arī ārpusbilances posteņi un to pieaugums. Nosakot robežas šim rādītājam, ir nepieciešams noteikt, kāds pieauguma līmenis tiek uzskatīts par pārāk riskantu. Šeit pienācīgi ir jāņem vērā konkrētās dalībvalsts	(+) Vērtības, kas pārsniedz iepriekš noteikto pārmērīgas izaugsmes līmeni, norāda uz

		<p>ekonomikas vai valsts banku sektora izaugsme. Izmantojot šo rādītāju, ir jānosaka speciāli noteikumi jaunām iestādēm un iestādēm, kuras ir bijušas saistītas ar apvienošanas un iegādi pēdējo pāris gadu laikā.</p> <p>Lai izvairītos no vienreizēju notikumu iekļaušanas iemaksu aprēķināšanā, izmantota tiek pēdējos 3 gados novērotā vidējā izaugsme.</p>	augstāku risku.
Peļņa no kapitāla (<i>RoE</i>)	$\frac{\text{Peļņa no kapitāla}}{\text{Kopējais pašu kapitāls}}$	<p>Šis rādītājs mēra iestādes spēju ģenerēt peļņu akcionāriem no kapitāla, ko tie ir ieguldījuši iestādē. Uzņēmējdarbības modelis, kas spēj ģenerēt lielu un stabilu peļņu, norāda uz samazinātu maksātspējas iespējamību. Tomēr, īslaicīgi augsti <i>RoE</i> rādītāji norāda arī uz augstāku risku. Atsevišķām iestādēm var būt to ienesīguma līmeņa ierobežojumi, pamatojoties uz to īpašumtiesību struktūru, tāpēc aprēķināšanas metode nerada tām neizdevīgu stāvokli.</p> <p>Lai novērstu vienreizēju gadījumu iekļaušanu un izvairītos no procikliskuma iemaksu aprēķināšanā, tiek izmantots vismaz 2 gadu vidējais rādītājs.</p>	(-)/(+) Negatīvas vērtības norāda uz lielāku risku. Tomēr, arī pārāk lielas vērtības var norādīt uz augstu risku.
Pamata peļņas rādītājs	$\frac{\text{Pamata peļņa}}{\text{Kopējais kredīportfelis}}$ <p>Kur: "pamata peļņa" var tikt aprēķināta kā (ieņēmumi no procentiem + ieņēmumi no maksas un komisijas + citi operatīvie ieņēmumi) - (procentu izdevumi + maksu un komisijas izdevumi + citi operatīvie izdevumi + administratīvie izdevumi + nolietojums)</p>	<p>Pamata peļņas rādītājs mēra iestādes spēju ģenerēt peļņu no tās pamata darbības jomām. Uzņēmējdarbības modelis, kas spēj ģenerēt lielu un stabilu peļņu, norāda uz samazinātu maksātspējas iespējamību.</p> <p>Lai novērstu vienreizēju gadījumu iekļaušanu un izvairītos no procikliskuma iemaksu aprēķināšanā, tiek izmantots vismaz 2 gadu vidējais rādītājs.</p>	(-) Lielāka vērtība norāda uz zemāku risku
Izdevumu pret ieņēmumu rādītājs	$\frac{\text{Operatīvie izdevumi}}{\text{Operatīvie ieņēmumi}}$	Šis rādītājs mēra iestādes izmaksu efektivitāti. Neparasti augsts rādītājs var norādīt uz to, ka iestādes izmaksas ir ārpus kontroles, jo īpaši, ja tās atspoguļo fiksētās izmaksas (t.i. augstāks	(+)/(-) Pārāk augstas rādītāja vērtības norāda uz

		risks). Ļoti zems rādītājs var norādīt uz to, ka operatīvās izmaksas ir iestādei pārāk zemas, lai pastāvētu nepieciešamās riska un kontroles funkcijas (t.i., tas norāda arī uz augstāku risku).	augstāku risku, tomēr arī pārāk zemas vērtības var norādīt uz augstāku risku
Ārpusbilances pasīvi/ Kopējie aktīvi	<u>Ārpusbilances riska darījumi</u> Kopējie aktīvi	Lieli ārpusbilances riska darījumi norāda uz to, ka iestāde var būt vairāk pakļauta riskam nekā tas ir atspoguļots bilancē.	(+) Lielāka vērtība norāda uz lielāku risku
Pārvaldības kvalitātes un iekšējās pārvaldības pasākumu kvalitātes kvalitatīvais novērtējums	Atkarībā no NGS datu pieejamības un operacionālās veikspējas tās dalībiestāžu kvalitatīvo aspektu novērtējums var būt balstīts uz šādiem informācijas avotiem: <ul style="list-style-type: none"> - NGS izstrādātas aptaujas anketas, lai novērtētu tās dalībiestāžu vadības un iekšējās pārvaldības pasākumu kvalitāti, kopā ar NGS veiktām pārbaudēm uz vietas un/vai ārpus objekta; - vispārējs iestāžu iekšējās pārvaldības novērtējums, kas atspoguļots UPNP rezultātos; - ārējie visām dalībiestādēm piešķirtie kredītnovērtējumi no atzītas ārējas kredītreitingu iestādes. 	Labas kvalitātes vadība un noturīga iekšējās pārvaldības prakse var mazināt riskus, ar kurām dalībiestādes saskaras, un samazināt maksātnespējas iespējamību. Kvalitatīvi rādītāji ir tālredzīgāki par grāmatvedības rādītājiem un tie sniedz atbilstošu informāciju par iestādes riska pārvaldības un riska mazināšanas tehniku. Lai aprēķināšanas metodē izmantotu kvalitatīvos rādītājus, tiem ir jābūt pieejamiem par visām NGS dalībiestādēm. Turklāt, NGS cenšas nodrošināt taisnīgu un objektīvu attieksmi pret tās dalībiestādēm un lai kvalitatīvais novērtējums ir balstīts uz iepriekš noteiktiem kritērijiem. NGS metodika vadības un iekšējās pārvaldības pasākumu kvalitātes novērtēšanai ietver kritēriju sarakstu, kuri tiek pārbaudīti attiecībā uz katru dalībiestādi.	(+)/(-) Kvalitatīvais lēmums var būt gan pozitīvs, gan negatīvs.
Dalība IAS, ja IAS ir atsevišķi no NGS	<u>Pieejamais ex ante finansējums IAS</u> Atsevišķas IAS dalībnieces kopējie aktīvi	Dalības IAS rādītājs mēra IAS <i>ex-ante</i> finansējuma līmeni. Dalība IAS un citas līdzīgas lietas samazina iestādes maksātnespējas risku, jo šī shēma apdrošina tās dalībniecēm visu bilances pasīvu daļu. Tomēr, lai IAS aizsardzība būtu pilnībā atzīta, tai jāpilda papildu nosacījumi attiecībā uz tās <i>ex-ante</i> finansējuma līmeni. Šis papildus noteiktais rādītājs var būt sīkāk noteikts, lai papildus <i>ex-ante</i> līdzekļiem noteiktu papildus pieejamās finansēšanas saistības, kuri ir piedzenami pēc pieprasījuma	(-) Dalība IAS ar augstāku <i>ex-ante</i> finansējuma līmeni norāda uz zemāku risku

		un nodrošināti ar IAS dalībnieču turētajām likviditātes rezervēm IAS centrālajās iestādēs.	
Sistēmiskā loma NGS oficiāli atzītā IAS shēmā	Rādītājam var būt divas vērtības: (i) iestādei ir sistēmiska loma IAS; vai (ii) iestādei nav sistēmiska loma IAS	Tas, ka iestādei ir sistēmiska loma IAS, piemēram, nodrošinot kritiski svarīgās funkcijas citām IAS dalībniecēm, norāda uz to, ka tās maksātspējai var būt negatīva ietekme uz citu IAS dalībnieču dzīvotspēju. Tāpēc IAS sistēmiskā dalībniece maksā lielākas iemaksas NGS, lai atspoguļotu papildu risku, ko tā rada sistēmai.	(+) Iespējamas ir tikai bināras vērtības: (i) norāda uz augstāku risku; (ii) nenorāda uz augstāku risku.
Zema riska nozares	Rādītājam var būt divas vērtības: (i) iestāde pieder pie zema riska nozares, kas tiek regulētas ar valsts likumdošanu, vai (ii) iestāde nepieder pie zema riska nozares, kas tiek regulēta ar valsts likumdošanu	Šis rādītājs ļauj aprēķināšanas metodei atspoguļot to, ka atsevišķas iestādes pieder pie zema riska nozarēm, kuras regulē valsts likumdošana. Loģiskais pamats ir tāds, ka šādas iestādes tiek uzskatītas par mazāk riskantām iemaksu NGS aprēķināšanas kontekstā.	(-) Iespējamas ir tikai bināras vērtības: (i) norāda uz zemāku risku; (ii) norāda uz vidēju risku.
5. Iespējamie zaudējumi NGS			
Iestādes turētais pašu kapitāls un atbilstīgās saistības, kas pārsniedz MPKP	$\left[\frac{\text{Pašu kapitāls un atbilstīgās saistības}}{\text{Kopējās saistības, ieskaitot pašu kapitālu}} \right] - \text{MPKP}$ <p>Kur: "pašu kapitāls" ir pirmā un otrā līmeņa kapitāls saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 575/2013 4.panta 1.punkta 118.apakšpunkta definīciju; "atbilstīgās saistības" ir Banku atvērēšanas un noregulējuma direktīvas 2.panta 1.punkta 71.apakšpunktā minēto saistību summa; "MPKP" ir minimālā pašu kapitāla un atbilstīgo saistību prasība, kā noteikts Banku atvērēšanas un noregulējuma direktīvas 45.panta 1.punktā.</p>	Šis rādītājs mēra dalībiestādes zaudējumu segšanas spēju. Jo augstāka ir iestādes zaudējumu segšanas spēja, jo zemāki ir iespējamie zaudējumi NGS.	(-) Lielāka vērtība norāda uz zemāku risku

4. pielikums. Pasākumi gada iemaksu NGS aprēķināšanai

Apkopojot datus no savām dalībīestādēm, NGS veic šādus pasākumus, lai aprēķinātu visu tās dalībīestāžu gada iemaksas.

Pasākums	Pasākuma apraksts	Attiecīgie pamatnostādņu nosacījumi
1. solis	Nosaka gada mērķapjomu	Pamatnostādņu 37.punkts
2. solis	Nosaka iemaksas likmi (<i>CR</i>), kas piemērojama visām dalībīestādēm attiecīgajā gadā	Pamatnostādņu 39.punkts
3. solis	Aprēķina visu riska rādītāju vērtības	Pamatnostādņu 48.-77.punkts (prasības rādītājiem); 2. pielikums un 3. pielikums (formulas rādītājiem)
4. solis	Nosaka individuālos riska novērtējumus (<i>IRS</i>) visiem riska rādītājiem katrai dalībīestādei	1. pielikuma 1.-5. punkts un 13.-17.punkts
5. solis	Aprēķina kopējo riska novērtējumu (<i>ARS</i>) katrai dalībīestādei, saskaitot visus tās individuālos riska novērtējumus (izmantojot vidējo aritmētisko rādītāju)	Pamatnostādņu 41., 54.-56.punkts (prasības rādītāju pakāpēm); 1. pielikuma 6.-9. punkts un 18.punkts
6. solis	Nosaka kopējo riska pakāpi (<i>ARW</i>) katrai dalībīestādei (klasificējot iestādi pēc riska klases), pamatojoties uz tās kopējo riska novērtējumu	Pamatnostādņu 43.-45.punkts; 1. pielikuma 10.-12., 19.-21.punkts
7. solis	Aprēķina nekorigētās uz risku balstītās iemaksas katrai dalībīestādei, reizinot iemaksas likmi (<i>CR</i>) ar iestādes segtajiem noguldījumiem (<i>CD</i>) un tās kopējo riska pakāpi (<i>ARW</i>).	Pamatnostādņu 35.punkts
8. solis	Saskaita visu dalībīestāžu nekorigētās uz risku balstītās iemaksas un nosaka korekcijas koeficientu (μ)	Pamatnostādņu 44.punkts
9. solis	Piemēro korekcijas koeficientu (μ) visām dalībīestādēm un aprēķina korigētās uz risku balstītās iemaksas	Pamatnostādņu 44.punkts